ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. FRIDAY, FEBRUARY 27, 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЛЮТОГО 1976 No. 37. VOL. LXXXIII.

XII КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ БУДЕ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ ДЕБАТ НА ЗАСІДАННІ ПОЛІТИЧНОЇ РАДИ УККА 6-го БЕРЕЗНЯ

Ню Йорк. — В суботу, 6-го березня, тут в приміщеннях Українського Інституту Америки відбудеться чергове засідання Політичної Ради УККА, під час якого головну увагу матиме черговий XII Конгрес Українців Америки, що має відбутися в Ню Йорку в жовтні цього року. Про підготову цього Конгресу інформуватиме голова Комісії, яка цією підготовою займається, д-р В. Савчак, а про цей же Конгрес „очима молоді" доповідатимуть, з рамени Конференції Українських Центральних Молодечих Організацій, Ігор Раковський, Андрій Прятка та Галина Климук. На порядку цього засідання, крім формальностей, буде ще доповідь проф. Івана Телюка про фінансово - економічні спроможності української спільноти в ЗСА, голова Політичної Ради проф. Іван Вовчук скаже про те, „що і як треба робити", як також буде інформація про відбуту недавно в Торонті пленарну сесію Секретаріяту СКВУ.

Засідання Політичної Ради, яке почнеться о год. 2:30 по полудні, попередить місячне засідання Екзекутиви УККА, що почнеться о год. 10:30 перед полуднем там же. Під час обідової перерви о год. 2-ій по полудні Екзекутива і Політична Рада УККА матимуть зустріч з Даною і Юрієм Мазуркевичами, славними нашими віртуозами - скрипалями, які того ж дня о год. 6-ій вечора матимуть в Ню Йорку в Лінкольн Центрі свій перший власний концерт.

Д-р С. Клюфас переобраний на голову Відділу УККА в Сиракюзах

Сиракюзи (УККА). — В неділю, 22-го лютого 1976 року, відбулися тут загальні збори місцевого Відділу УККА, якими проводила президія в складі: мгр М. Рубич та мгр М. Середович, як голова і заступник та Т. Іванів, як секретар. По вислуханню звітів уступаючої Управи і по уділенні абсолюторії, вибрано нову Управу Відділу в такому складі: голова — д-р С. Клюфас, заступники голови — мгр М. Середович і п. Петро Башуцький, секретар М. Микитин, скарбник — М. Велич, почесний член і хронікар — д-р І. Подюк. Члени Управи: д-р Галина Клюфас, мгр М. Дупляк, інж. Т. Фраціяи, інж. О. Грицик. Збірщики Національного Датку: Гр. Свєнціцький, І. Шушняк, В. Мельничук, М. Зарічний. Контрольна Комісія: І. Пігуляк, М. Машталір, В. Рев'юк.

Родина та численні друзі і громада супроводили на „вічну ватру" пластового сеніора св. п. Осипа Стецуру

Ню Йорк (Юко). — В холодні, хоча погідні та сонячні дні, в понеділок і вівторок, 23 і 24 лютого, українська громада великого Ню Йорку прощала одного із своїх передових громадян св. п. мгра Осипа Стецуру, що помер в суботу, 21-го лютого, 1976-го року на 69-му році життя.

Св. п. мгр Осип Стецура

Мале, невигідне і на випадок пожежі небезпечне приміщення похоронного заведення Петра Яреми аж ніяк не вміщало членів родини, численних приятелів і знайомих та головно пластових друзів III куреня УПС і УСП „Лісові Чорти", якого Покійний був довголітнім членом. Біля 300 осіб прибуло, щоб попращатись з покійним О. Стецурою.

Панахиду за упокій душі відправили в понеділок увечорі со. Любомир Мудрий, Омелян Шараневич і Севастіян Шевчук з парафії св. Юра в Ню Йорку, а співав хор під диригентурою мгра Леонтія Крушельницького. Прощальні слова передали: від Крайової Пластової Старшини в ЗСА — пл. сен. Андрій Мицьо, від друзів куреня „Лісові Чорти" — пл. сен. Роман Барановський, д-р Іван Козак від Екзекутиви і працівників Головної Канцелярії УНСоюзу, та представник хору ім. Андрея Шептицького в Ню Йорку.

Під час панахиди почесну

(Закінчення на стор. 5-ій)

„ПЕРШІ СТЕЖІ" — „СТЕЖКАМИ КУЛЬТУРИ" — ДО ЧІКАҐА

Чікаґо, (Т.С.Н.). — Формування молодої людини залежить від багатьох чинників. Це перш за все родичі, церква, молодечі організації, преса, мистецтво... Отож Пластовий Курінь „Перші Стежі" працює з метою допомогти вихованню нашої молоді.

Вже від багатьох років, „Перші Стежі" влаштовують табори „Стежки Культури" з бажанням збудити зацікавлення нашої молоді до українського мистецтва, музики, поезії...

Ці табори, це добра нагода для молодих подруг „залюбитись" в словах української поезії, чи в звуках української пісні, чи в почерку пензля українського маляра. Це початкуючі „стежки" молодих душ, котрими ідуть вони торкати невловимих речей.

Тому ж і ми всі будьмо „молодими" і ідімо дальше стежками на виставку графіки пятьох мистців. Цю виставку влаштовує новозорганізоване Городище „Перші Стежі" в Чікаґо 5, 6 і 7 березня 1976 року в ґалерії „Леви" при 2353 Вест Чікаґо евеню. Можна буде оглядати праці знаних мистців: Богдана Божемського і Якова Гніздовського. Це також буде нагода для нас на „Заході" запізнатися з працями молодих ще віком і працею наших друзів-пластунів — А. Мадая та В. Грушкевича і творами Н. Климовської.

СОВЄТИ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО МІКРОХВИЛЬ В АМЕРИКАНСЬКІЙ АМБАСАДІ

Москва. — Совєтські чинники в приватних розмовах призналися, що СССР скеровує радіоактивні мікрохвилі на будинок американської амбасади в Москві, але твердили, що ці хвилі, які можуть загрожувати здоров'ю працівників амбасади та їхнім родинам, мають на меті заглушити американські електронічні апарати, розміщені на даху будинку, а не активізувати совєтські підслухові апарати в амбасаді чи скріплювати батерії цих апаратів. Речники американського уряду заявили, що совєти скеровували ці мікрохвилі протягом останніх 15 років, але щойно тепер призналися до цієї діяльности. Совєтські урядовці твердять, що американські електронічні апарати на даху амбасади мають за завдання підслуховувати розмови совєтських політичних лідерів, включно з їхніми розмовами в автомобілях, і тому мусіли заглушувати ці апарати. Натомість представники уряду ЗСА вказують на факт, що хоча совєтська амбасада у Вашінґтоні також вивінувана різними електронічними апаратами, то американська контррозвідка не робить жадних старань, щоб заглушити ці апарати, хоча совєти можуть підслухувати телефонічні розмови на далеку мету та підхоплювати радіосиґнали.

Справа вживання совєтами радіоактивних мікрохвиль набрала широкого розголосу на початку цього місяця, коли про неї повідомило багато західніх газет, хоча такі попередні амбасадори ЗСА у Москві, як Левелин Е. Томпсон, Фой Д. Коглер і Джекоб Д. Бім ще від початку 1960-их років протестували перед совєтським урядом проти вживання мікрохвиль. Теперішній амбасадор Волтер Стоссел також вніс протест до совєтських властей і після цього протесту рівень радіоактивности в американській амбасаді зменшився. Між іншим, амбасадор Стоссел хворіє на недугу крови, яка можливо була спричинена або погіршена високим рівнем радіяції в приміщеннях амбасади. Тепер він почувається краще, згідно з твердженням американських лікарів.

Президент Форд формально найменував В. Скрентона на амбасадора до ОН

Вашінґтон. — У середу, 25 лютого, президент Джералд Форд формально найменував Вілліяма В. Скрентона, колишнього республіканського губернатора Пенсильвенії, на пост амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй. Якщо Сенат затвердить номінацію Скрентона, то він перейме цей пост після Деніела Мойнігена, який зрезиґнував, формально заявляючи, що його відпустка з Гарвардського університету, де він викладав політичні науки, добігає кінця.

День раніше, у вівторок, 24 лютого, президент Форд прийняв резиґнацію Джозефа Сіска, заступника державного секретаря для політичних справ, який в липні перебере пост президента Американського університету у Вашінґтоні, Д.К.

У понеділок президент Форд найменував Роберта Штравса - Гупе, дотеперішнього амбасадора до Швеції, на пост амбасадора ЗСА до Організації Північно-Атлантійського Союзу (НАТО).

Ніксон передбачає дальшу співпрацю між Вашінґтоном і Пекіном

Пекін. — Колишній президент Ричард Ніксон, закінчуючи свої 4-денні відвідини столиці Китайської Народної Республіки, перед відлетом до південної частини тієї комуністичної країни виголосив на бенкеті у середу, 25 лютого, передбачення, що ЗСА та КНР далі співпрацюватимуть, щоб „створити кращий світ". Китайські комуністи трактують Ніксона майже як голову держави, хоча він тепер є приватною особою і прийняв запрошення до Пекіну нібито тільки для відзначення четвертої річниці його перших відвідин КНР, які відкрили шлях до кращих відносин між Вашінґтоном і Пекіном.

Під час бенкету минулої середи Р. Ніксон сказав, що за його президентури розпочато „будову великого моста" між Китайською Народною Республікою і З'єднаними Стейтами Америки та що цей „міст" заперечує твердження скептиків, що кращі відносини між червоним Китаєм і ЗСА неможливі. Під час бенкету також промовляв діючий китайський прем'єр Гуа Куо-фенґ, з яким Ніксон відбув три приватні наради протягом відвідин Пекіну. Прем'єр Гуа заявив, що наради з Ніксоном, під час яких обговорено різні міжнародні проблеми, були „дуже корисні". Гуа також підніс тост за здоров'я президента Джералда Форда.

В Америці республіканський сенатор Беррі Ґолдвотер із Арізони заявив на телевізійній програмі, що Р. Ніксон порушує закон Лоґена, який забороняє приватним особам обговорювати закордонну політику ЗСА з представниками чужих урядів. Голдвотер сказав, що Ніксон зробив би Америці прислугу, якщоб залишився в комуністичному Китаї.

У Вашінґтоні державний секретар Кіссінджер висловив надію, що Ніксон сконтактується з представниками теперішнього уряду ЗСА в справі обговорення його поїздки до Китаю, але підкреслив, що ані Білий Дім, ані Державний департамент не поробили жадних заходів в цій справі.

Юґославський уряд заперечує недугу Міхайлова

Беоґрад, Юґославія. — Речник юґославського уряду заперечив в середу, 25-го лютого ц.р., що Міхайло Міхайлов, письменник - дисидент, який відбуває засуд у в'язниці і який від грудня 1975 р. знаходиться на частинній голодівці, стоїть на передодні смерти, як про це інформують західні кореспонденти на підставі свідчень друзів Міхайлова, які відвідували письменника у тюрмі. Представник уряду заявив пресовим кореспондентам, що декілька лікарів побували в тюрмі Сремска Мітровіца і перевіряли стан здоров'я Міхайлова, знайшовши його „вповні здоровим" та поза небезпекою смерти. Приятелі письменника, довідавшись про заяву юґославського уряду, розіслали на адреси західніх газет своє зізнання, у якому ще раз повторили ранішу заяву про загрозу для життя Міхайлова і заперечили твердження юґославських урядових чинників.

УКРАЇНЦІ, РОСІЯНИ, ЖИДИ І ВІРМЕНИ СПІЛЬНО ВИСТУПИЛИ В ОБОРОНІ КОВАЛЬОВА

Ню Йорк. — Комітет оборони совєтських політичних в'язнів інформує, що на Захід продістався новий самвидавний документ: заява в обороні Сергія Ковальова, російського демократичного діяча, який був засуджений на сім років суворого режиму, та три роки ув'язнення.

Заяву підписали, між іншими такі відомі демократичні діячі: Микола Руденко, Татьяна Ходорович, Андрей Сахаров, Лев Копельов, Рой Медведєв та політичні в'язні Левко Лук'яненко, Ігор Калинець, Юрій Шухевич, Ірина Стасів-Калинець, Стефанія Шабатура, Євген Сверстюк, Микола Бондар, Владимір Буковський, Семен Глузман, всього разом 227 осіб.

Повний текст заяви, яка є спільною акцією українців, росіян, жидів та вірмен, звучить:

НА ЗАХИСТ СЕРГІЯ КОВАЛЬОВА

12-го грудня 1975 року відомий учений-біолог і активний учасник громадського руху в обороні прав людини, Сергій Ковальов, був засуджений на 7 років таборів суворого режиму і на 3 роки заслання.

У своїй громадській діяльності, за яку його судили, Ковальов бореться зі сваволею і беззаконням, виступає на захист переслідуваних за переконання. Принциповий ворог насильства, він бореться словом: гласним протестом, широкою і правдивою інформацією. Він один із тих, хто прилюдно заявив про свою відповідальність за розповсюдження „Хроніки поточних подій".

За це він засуджений як „особливо небезпечний державний злочинець".

На суді Сергій Ковальов намагався захистити „Хроніку" і виступи за права людини в СССР від обвинувачення в наклепницькім і протизаконнім напрямку. Грубими порушеннями принципу гласности і норм судочинства суд примусив С. Ковальова відмовитися від дальшої участи в процесі.

Очевидно тенденція скрити цей процес від громадськости, зробити його фактично таємним. Очевидна мета таких процесів і вироків: нас бажають відучити від громадської відповідальности, від діяльного співчуття і допомоги тим, чиї права обмежені. Нас бажають повернути до часів, коли подібні процеси йшли під оклики організованого схвалення, коли не лунало ні єдиного голосу протесту.

Ми віримо, що епоха ганебного і самовбивчого мовчання у нашій країні більше не повториться.

Ми вимагаємо припинити репресії за обмін ідеями й інформацією. Ми вимагаємо припинити переслідування тих, хто відстоює людські права, хто захищає людей, які стали жертвами політичних репресій.

Ми вимагаємо скасування присуду Сергію Ковальову! — сказано в спільній українсько - російсько - жидівсько-вірменській заяві в обороні Сергія Ковальова. Заяву, як згадано підписало 227 осіб.

Серед підписаних 174ох осіб, які перебувають „на волі", зустрічаємо підписи: А. Амальрика, Л. Богораза, Н. Буковської, З. Григоренко, о. Дмитра Дудка, Т. Житникової (дружина Л. Плюща), А. Лунца, Р. Медведєва, О. Мешко (мати засудженого Сергієнка), М. Руденка, Т. Ходорович, Е. Янкелєвича (родина акад. Сахарова) та ін.

Із цим зверненням на захист Сергія Ковальова солідаризуються також 52 політв'язні з тюрем і таборів, серед яких бачимо прізвища: В. Буковського, Л. Лук'яненка, М. Макаренка, Ю. Шухевича, І. Геля, С. Караванського, Н. Курчика, М. Осадчого, о. В. Романюка, Д. Шумука, Н. Світличної, І. Сеник, І. Стасів-Калинець, С. Шабатури, С. Глузмана, І. Калинця, І. Кандиби, І. Світличного, С. Сороки, Є. Сверстюка та ін.

На з'їзд Компартії в Москві не допускають некомуністичних кореспондентів

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Дейвід К. Шіплер інформує, що з'їзд Компартії СССР, вислухавши 5-годинної промови генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва, яку він виголосив у вівторок, 24-го лютого в часі відкриття з'їзду, перейшов тепер н рутину і делеґати слухають звідомлення інших функціонарів Компартії та привітання представників західніх компартій. Перша частина з'їзду передавалась московською телевізією і тому західні кореспонденти були достатньо поінформовані про працю з'їзду. Некомуністичних кореспондентів, як відомо, не допущено на залю нарад і тому вони цілковито здані на совєтські урядові джерела, радіо і телевізію. Два рази в день представники совєтської пресової аґенції ТАСС відбувають зустрічі з представниками західньої преси й інформують їх про біжучі справи з'їзду.

В середу, 25-го лютого, першим на з'їзді промовляв Лі Дуан, головний представник Північного В'єтнаму, який, зокрема, дякував урядові Совєтського Союзу за військову допомогу в часі війни. На його думку перемога комуністів у В'єтнамі минулої весни була подвійною перемогою — незалежности і соціялізму. Лі Дуан з розмислом підкреслював ролю Москви у в'єтнамській війні, бо, як відомо, відносини Ганою і Пекіну в останньому часі дещо охололи.

Цього ж дня виступив на з'їзді також диктатор комуністичної Куби Фідель Кастро, прославляючи Совєтський Союз, який, на його думку, є „найбільш надійним бастіоном миру в світі". Він також атакував „маоїзм" заявляючи, що „ніхто не може експортувати революцію, чи створювати атмосферу війни, але також ніхто не може здержати народи від революції. Будучність належить соціялізмові і комунізмові" — викрикував Кастро. Він однак не згадував війни в Анґолі, у якій бере активну участь кілька тисяч кубинських вояків.

Згідно з інформацією ТАСС, слідуючі сесії з'їзду будуть присвячені обговоренні економіхно - господарських справ, що їх з'ясовуватимуть совєтські спеціялісти. У з'їзді, згідно з цими джерелами, беруть участь численні представники комуністичних партій з 97 країн, між ними багато з країн Азії і Африки.

РОСІЙСЬКИЙ СВЯЩЕНИК ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ о. В. РОМАНЮКА

Ню Йорк (Пресова служба ЗП УГВР). — Священик Російської Православної Церкви о. Сергій Желудков звернувся в грудні 1975 р. до академіка Сахарова листом, в якому детально з'ясував справу ув'язненого о. Василя Романюка. Отець Желудков відомий з його мужніх виступів в обороні інакодумаючих в СССР. В листів о. Желудкова до А. Сахарова подані є інформації про те, куди можна слати допомогу о. Романюкові та його родині. Текст звернення о. Желудкова поширюється у самвидаві і останньо продістався за кордон. Наводимо його у цілості:

Отець В. Романюк

Високоповажаний Андрію Дмитровичу!

У Ваших недавніх заявах Ви назвали поміж іншими в'язнями ім'я ув'язненого священика о. Василя Романюка. Я вважав своїм обов'язком відвідати його сім'ю — і ось про що я достовірно довідався;

Василь Омелянович, син селянина в Західній Україні, з раннього дитинства мав покликання до священства. В 1944 році його, 19-річного юнака, безпідставно засудили на 10 років таборів і заслання, а згодом регабілітували. Заслана була і вся сім'я Романюків. Батько помер на Сибірі. Молодший брат, 14-літній хлопець, при виселенні сім'ї втік, але не найшов притулку вріднім селі і був застрілений в лісі.

Після регабілітації в 1959 році, В. Романюк пройшов епархіяльні курси і прийняв свячення на діякона. Але місцевий уповноважений не дозволив йому виконувати душпастирські обов'язки, так, що протягом 5 років Романюк працював кіномехаником. По смерті уповноваженого діякона Романюк прийняв священичі свячення. Служив він дуже ревно. Протягом 8-и років довелось йому змінити 6 приходів — і всюди він закликав народ відвідувати церковне Богослуження, ремонтувати і прикрашувати храми, боротися з корупцією в церковних радах.

Передостаннє місце служення о. Василя було село Космач, де він зустрівся з особливо разючими явищами антирелігійного фанатизму. Натхненник різнородних переслідувань священика, директор місцевої школи заходив у храм, не знімаючи шапки. (В теперішний час цей головний свідок обвинувачення сам арештований за обвинувачення в розтратності). Були п'яні погрози вбити о. Василя — з характеристичним сподіванням, що

(Закінчення на стор. 5-ій)

За релігію також саджають до „психушки"

Париж. — На зібранні, присвяченому обговоренню релігійного переслідування в СССР, виступила тут поетеса Наталія Горбаневська, яка недавно вирвалась з совєтського пекла, перебувши перед тим декілька місяців в „психушці" в Казані. Горбаневська розповіла, що серед приблизно 150 жінок, які були запроторені до психіятричного заведення в Казані, вона зустріла 8 жінок, що їх було засуджено на примусове „лікування" за релігійні переконання. В Совєтському Союзі релігійність оцінюється, як психічну хворобу, — заявила Горбаневська. На цьому зібранні демонструвались привезені потаємно з СССР фільми, які наявно доказують переслідування релігії в Совєтському Союзі, де релігійні люди мусять скрито збиратися в лісі та інших місцях, щоб молитись і відправити свою Богослужбу.

В Детройті відбувся концерт на оборону переслідуваних в Україні

Детройт (Р. Л.). — Капеля бандуристів ім. Т. Шевченка і Ганна Колесник, колишня солістка Київської опери, виступили в спільному концерті, присвяченому обороні переслідуваних в Україні і влаштованому детройтським Комітетом оборони переслідуваних в Україні. Концерт відбувся тут в неділю, 8-го лютого, в авдиторії ім. Форда. Біля 1800 українців та їхніх приятелів щиро і тепло вітали виконавців програми.

Концерт відкрила представниця Комітету пані Віра Андрушків, учителька української католицької середньої школи в Гемтремку. Вона підкреслила важливість акцій підтримки переслідуваних в Україні українською еміґрацією і згадала про звільнення Леоніда Плюща та його виїзд за кордон. Згадавши про недавний виступ газети „Тексан Методіст" в обороні о. Василя Романюка і признання журналістичної нагороди лондонської газети „Таймс" Вячеславові Чорноволові, пані Андрушків зазначила, що акції української еміґрації на оборону переслідуваних в Україні не залишаються без успіху. Вступне слово англійською мовою виголосив п. Нестор Щербій.

В першій частині концерту виступила Ганна Колесник, відспівавши композиції Березовського, Майбороди, Бортнянського, Вериківського і Шамо. Публіка з ентузіязмом оплескувала співачку. В другій частині концерту, капеля бандуристів під проводом Григорія Китастого виконала такі популярні пісні зі свого репертуару як „Встала хмара з-за лиману", „Зелений гай" і інші. Капеля почала свій виступ піснею „Америка прекрасна" в англійській мові. Сольові партії в програмі капелі виконували Я. Цісарук, П. Гончаренко, В. Кучер і Ю. Оришкевич. Ганна Колесник виступила як солістка, виконуючи разом з капелею композицію Г. Китастого „Як давно".

Ініціятива концерту вийшла від Капелі бандуристів. Підготовка до концерту проходила від жовтня минулого року. Коротко перед концертом місцева англомовна преса згадувала про концерт, а в сам день концерту, вечором після концерту, одна з місцевих телевізійних станцій передала короткий репортаж про концерт, який включав також інтерв'ю з п. Вірою Андрушків, членом Комітету. Головою Комітету оборони переслідуваних в Україні є п. Маруся Зарицька.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Малозначні правибори

Хоча у перших правиборах на пост президента ЗСА, які відбулися в Ню Гемпширі минулого вівтірка, президент Джералд Форд переміг Роналда Рігена, а з 5-ох демократичних кандидатів найбільше голосів здобув колишній губернатор Джорджії, Джіммі Картер, то вислід цих правиборів не матиме значного впливу на те, хто буде президентським кандидатом Демократичної і хто Республіканської партій.

Вислід республіканських правиборів у Ню Гемпширі, в яких президент Форд малою кількістю голосів переміг Рігена, навряд чи можна б вважати за передвісника того, як голосуватимуть республіканці в правиборах у інших стейтах. Республіканці Ню Гемпширу не тільки різняться в своїх політичних поглядах від республіканців у південних, західніх чи таких східніх стейтах, як Ню Йорк, але навіть від республіканців стейту Массачусетс, який межує із Ню Гемпширом.

Щодо висліду нюгемпширських демократичних правиборів ,то він також не може служити передвісником, хто буде найменований на крайовій конвенції Демократичної партії. В правиборах у Ню Гемпширі не брали участи два серйозні кандидати: сенатор Генрі Джексон із стейту Вашінгтон і губернатор Алабами Джордж Воллес.

Дотеперішній досвід вказує, що висліди правиборів взагалі мають дуже малий вплив на остаточний вибір кандидатів на крайових конвенціях, бо номінації переважно одержують ті, які здобули найбільше голосів в крайових опитуваннях популярности, переведених агентствами Галлупа, Гарріса та іншими ще перед відбуттям правиборів. Буває і таке, що номінацію здобувають ті, які цілком не брали участи в правиборах. Таке твердження висуває, наприклад, відомий коментатор „Ню Йорк Таймсу" Джеймс Рестон. Він вказує, що опитування, переведене агентством Гарріса на початку лютого ц. р., виявило, що 31 відсоток із запитаних демократів хотіли б, щоб кандидатом їхньої партії був сенатор Гюберт Гомфрі із Міннесоти, хоча Гомфрі досі не зголосив своєї кандидатури, 16 відсотків заявилося за Джорджом Воллесом, а Джіммі Картер, який виграв правибори у Ню Гемпширі, опинився щойно на сьомому місці, одержавши 5 відсотків голосів.

Після правиборів у Ню Гемпширі було б ще передчасно приходити до будь-яких конкретних висновків відносно питання остаточних кандидатів на президента. Одні твердять, що треба почекати на висліди дальших правиборів, а деякі, як Джеймс Рестон, висувають можливість, що щойно крайові конвенції обох головних партій покладуть кінець всіляким спекуляціям на цю тему. І в цьому він без сумніву має правду.

Неправда в „Правді"

Минулого тижня московська „Правда", офіціоз комуністичної партії Совєтського Союзу, помістила довгу статтю, в якій совєтські верховоди всілякими способами стараються доказати своїм громадянам і читачам в інших країнах, що в Совєтському Союзі не порушується людських прав і не запроторюються цілком здорових дисидентів до закладів для умовохворих, як це, мовляв „фальшиво" твердять на Заході не тільки „буржуазні та капіталістичні вороги", але також компартії Франції, Італії, Великобританії тощо.

Намагаючись представити совєтську компартію в якнайкращому світлі напередодні XXV з'їзду цієї партії, зокрема перед західніми комуністами, „Правда" обдарувала своїх читачів додатковою дозою неправди. Неправдою в живі очі є твердження „Правди", що в СССР не запроторюють здорових дисидентів до закладів для умовохворих, бо цілий світ вже добре поінформований про долю українського математика Леоніда Плюща, якого три роки „лікували" совєтські „психіятри" медикаментами, щоб знищити його умово та фізично тільки тому, що він посмів вказувати на факт, що совєтські власті, зокрема горезвісне КҐБ, порушують саму конституцію та закони СССР. Не „буржуазні націоналісти" і не „капіталісти", але переконаний марксист інформує, що він не був єдиним дисидентом, якого запроторили до „психушки". Разом з ним у Дніпропетровському закладі для умовохворих сиділо понад 60 політичних в'язнів. А скільки дисидентів находиться по інших „психушках" Совєтського Союзу?

Суцільною неправдою в живі очі є твердження „Правди", що в Совєтському Союзі не засуджують нікого за їхні переконання, а тільки за „протизаконну діяльність". У СССР „протизаконною діяльністю" вважається будь-які критичні завваги щодо політики чи діяльности совєтських властей, хоча конституція „ґарантує" свободу слова, преси, совісти тощо. Валентин Мороз, Вячеслав Чорновіл, Іван Світличний, Ігор та Ірина Калинці, Євген Сверстюк та тисячі інших українців і членів інших народів Совєтського Союзу засуджені на давгі терміни ув'язнення не за якусь „підривну діяльність", хоча їм закидалося „антисовєтську пропаґанду та аґітацію", а тільки за те, що, покликаючись на совєтську «конституцію», вони вимагали, щоб кремлівські верховоди та їхні ґавляйтери не порушували політичних, національних і загальних людських прав громадян СССР. Сама „Правда" у згаданій статті доказала, що в Совєтському Союзі таки засуджують за переконання, бо заявила, що совєтський закон вважає, що якщо наклепництво на індивідуальну особу заслуговує на кару, то також повинен бути покараний той, хто робить „наклепи" на совєтське суспільство.

Стаття у „Правді" містить багато інших неправд, повторюваних часто тією газетою та іншими совєтськими засобами інформації, радше дезінформації. Але стаття також доказує, що Москва в сьогоднішніх обставинах уже не може іґнорувати критики із Заходу. Висновок — законодавці та інші політичні діячі країн вільного світу, як також різні організації та поодинокі громадяни повинні посилити свої старання інформувати про дійсний стан у СССР. Стару істину про те, що хто мечем воює, той від меча гине, можна б тепер змодифікувати на: хто неправдою воює, той від неправди і згине. Правда, повна і голосна, повинна тепер стати головною зброєю проти совєтських замилювачів очей. Сказано бо: пізнайте правду і правда визволить вас!

І. Вовчук

САМІ СЕБЕ ОБПИСАЛИ

I

В кремлівському ханаті трохи розгубились. Відбувається з'їзд імперської партії. У володарів її чимало клопоту з монтуванням єдности комуністичного фронту, яку намагаються клеїти бодай для европейських „братніх" партій. А до того ще й розголос Паризької пресової конференції, на якій український математик Леонід Плющ дещо розповів про справжні тортури над людьми, що не хочуть думати за догмами московського „зрілого" соціялізму. Великий розголос сказаного на конференції знайшов відгомін і на XXII з'їзді КПФ. Ж. Марше, її головний секретар, змушений був відпекуватись від нелюдських методів боротьби і переслідувань інакодумаючих в СССР, засуджуючи їх.

Заглушити розголос Паризької конференції доручено редакції „Літературної газети", її літератори набили руку на тому, — вміють напускати туману для Заходу. В „органі правління спілки письменників СССР", яким є „Л. Г.", взагалі мало літератури. Небагато її і в письменницькому союзі, який перетворено на літературний аґітпроп, що має допомагати партії в її клясовій людиноненависницькій політиці до націй, включених силою в імперський союз СССР, в літературі прославляти систему московсько - большевицької сваволі з її несвободою і неключимим рабством.

В другій книзі „Архіпелаг ГУЛаг" А. Солженіцин описує, як колектив письменників на чолі з М. Горьким, за велінням партії, створив книгу „Біломорсько - Балтійський канал ім. Сталіна", в якій прославлено діла чекістів. Після закінчення будови каналу, урядили „прогулянку" пароплавом для ста двадцяти відібраних літераторів. Одягнені в білі убрання з краватками, — як розповів в'язень прораб на каналі Д. П. Вітковський, — слухняні письменники під час шлюзувань пароплаву, товплячись на палубі, розпитували в присутності чекістів в'язнів: „Чи люблять вони свою роботу? Чи перевиховались на будові каналу?" Так літератори збирали „творчий" і „об'єктивний" матеріял для книги...

Після розкішно урядженої подорожі, з 36 слухняних літераторів створено колектив, очолений Горьким (решта цієї „чести" уникнули) і вони віршами й літературними нарисами прославили в книзі як героїзм нелюдську жорстокість оскотинених чекістів. Увічнили їхні діла для нащадків. Але за логікою, що панує в системі большевицької сваволі, більшість прославлених у книзі через два роки стали шкідниками і ворогами народу і книгу сконфісковано в 1934 р. Тільки в небагатьох уцілілих примірниках зафіксовано імена письменників, що поклали підвалини для сучасного стилю в діяльності Спілки письменників СССР і її органу „Літературної газети".

В книзі, що її написали слухняні літератори для піднесення духа в'язнів, їх названо „каналоармійцями". Потребу того „сочинительства" Горький пояснив так: „У каналоармійців не вистачає запасу слів, щоб висловити складні почуття перековки, — у письменників такий запас слів є і ось вони допоможуть". Щодо письменників, то необхідність їхньої „перековки" Горький пояснив так: „Багато літераторів після ознайомлення з каналом (на прогулянці) одержали зарядку, і це дуже добре вплине на їхню працю. Тепер у літературі з'явився той настрій, який двигне її вперед і поставить її на рівень наших великих довершень!".

Оскотинившись, авторський колектив поставлене перед ним завдання виконав: при допомозі художніх засобів „довів" у книзі „правдивість вироків і винуватість всіх пригнаних на канал". Вони, користуючись своїм запасом слів і художніх засобів, впоюють нам всі людиноненависницькі міти 30-х років. Слово „шкідник" вони вважають невід'ємним від істоти інженера (аґрономи, що виступали проти надраннього посіву — в сніг і в грязюку) — всі для них безумовні шкідники"... „Автори говорять про всі нісенітниці тих років, як про історичну безспірність: що в заводських їдальнях труять робітників миш'яком, що коли скисає надоєне молоко, то це не звичайний недогляд чи недбальство, а розрахунок ворога: змусити країну пухнути з голоду, — так і пишуть. Узагальнено і безлико вони пишуть про зловіщого куркуля, який улаштувався на заводі і підкидає болти в станки.

А з яким захопленням описується керівників і командирів - чекістів над підневільними. І що вищу посаду має чекіст, то з більшим низькопоклінством описують його автори в книзі. „Вони захоплюються не тільки їхнім розумом, волею, організацією ,але показують їх, як людей особливих у найвищому розумінні. А таборову працю підневільних в'язнів автори описують, як творчість, в якій перевиховується людей, зігнаних на будову каналу, що сполучить Біле море з Балтійським.

Підневільну працю автори книги описують, як вищу форму самовідданої творчої праці. З колективного „сочинительства" виглядає, що люди, пригнані на канал, ніколи б не знайшли свого життьового шляху, коли б ОГПУ не змусило їх будувати канал. Колективною працею над книгою, в якій прославлено „перековку" людей, покладено підвалини соцреалізму, встановлено віхи для літературного розвитку в країні.

Соцреалізм, ця універсальна і всеобіймаюча метода для творчости людей в СССР, ставить літературу, як і всю творчість на службу державі. Від літераторів вимагається відображати життя так, як велить всевладний ЦК КПСС за догмами людиноненависницької клясової боротьби. Правління Союзу Письменників СССР, з його органом „Л. Г.", перетворено за соцреалізму на письменницький аґітпроп, де, відповідно до потреб політики ЦК партії, організується літературне „сочинительство".

В двох числах виступила редакція „Л. Г.", щоб заглушити розголос Паризької пресової конференції, на якій недавній в'язень Леонід Плющ обвинувачував хвору тоталітарну систему большевицької сваволі за переслідування людської свободи і знущання над в'язнями, закликаючи публічну опінію Заходу боротись за визволення політичних в'язнів. Напередодні конференції (2-го лютого підписане число) „Л. Г." з датою 4 лютого надрукувала довгий ,на цілу сторінку „майже судовий нарис про тих, хто спекулює на людських трагедіях" з заголовком нарису „Підлота". Заголовок і пояснення в стилі „соцреалізму".

Перед редакцією „Л. Г." стало завдання: довести, що всі люди, які якось вирвались з большевицького царства московської тиранії, дисиденти — є людьми надірваними, психічно хворими. За це діло взявся Григорій Козлов. В „майже судовому нарисі" він видумав окрему логіку для „буржуазної демократії" і її „антисовєтчиків". За „своєю логікою західні антисовєтчики шукають і „знаходять" противників нашого ладу в палатах для умовохворих. Їх об'являють цілком нормальними дисидентами".

(Продовження буде)

А. Тарас

ЗА ПОШИРЕННЯ ОБОРОНИ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ

Під час недавньої пресової конференції в Парижі і при інших нагодах недавно звільнений український математик Леонід Плющ кількакратно апелював до сумління західнього світу (якщо так можна висловитися), щоб домагатися від СССР звільнення інших політв'язнів, між іншими також Валентина Мороза і Мустафу Джемілєва.

Наші акції в користь Валентина Мороза й інших політвязнів української національности були більшменш задовільними (очевидно, можна було б тут і там зробити більше, або краще, але не в цьому тут суть). На превеликий жаль, ми не зуміли включити в наші протестаційно-маніфестаційні акції осіб неукраїнської національности, які є (або в нормальних умовинах були б) громадянами Української Держави, і які є переслідувані за такі самі „провини" тими самими переслідувачами, які поневолюють нас, українців. Щобільше, дуже часто згадані переслідування, арешти, погроми й гоніння записуються сторонніми людьми (а то й самими цими переслідуваними) на наше конто, бо на думку багатьох, т. зв. уряд УССР співпрацює з органами уряду СССР в практиці ґеноциду, не заступається за „своїх" громадян: татар, греків, жидів і ін. Тут не береться до уваги, що „уряд" УССР не заступається за українців також...

На мою думку, наше суспільство на чолі з усіми суспільними, громадськими, політичними і т. д. організаціями, повинне стати ясно і недвозначно на становищі, що всі громадяни теперішньої УССР неросійської національности є дискриміновані, переслідувані і взагалі культурно і фізично винищувані. Ми мусимо недвозначно заявити, що український нарід не мав нічого спільного з виселенням татар з Криму, що ми уважаємо Крим татарською батьківщиною і віримо у право татар мати повну національну і культурну автономію включно з місцевою самоуправою в місцевостях, де вони творять або творитимуть більшість населення. При кожній нагоді ми повинні повторювати (за ген. Григоренком), що ми домагаємося повного права повороту татар, калмиків і інших виселених народів на їхні батьківщини.

Рівночасно, ми мусимо включити ім'я Мустафи Джемілєва й інших дисидентів, які або походять з України або є дружньо наставлені до наших стремлінь, в список тих осіб, яких звільнення з тюрем, спецзакладів чи шпиталів ми домагаємося. Тільки в цей спосіб ми сповнимо наш моральний обов'язок, як члени державної нації, як ми це залюбки твердимо (хоч часом не розуміємо вповні такого звороту), а що важливіше, ми матимемо повне моральні право вимагати від інших груп як національних, так і міжнародних, частіше згадувати про „наших" (тобто українських, татарських, жидівських і т. д.) політичних в'язнів.

Від себе апелюю до СКВУ, ЗУАДК'у, УККА, українських Церков, євангельських Громад і до всіх інших організацій взяти повищі завваги під увагу і, продумавши деталі, на які тут немає багато місця, розробити відповідні пляни акції.

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Богдан Нижанківський. СВЯТО НА ОСЕЛІ. Повість. Обкладинка й ілюстрації Едварда Козака. Видання Об'єднання Українських Письменників в еміграції „Слово". Ню Йорк, 1975, ст. 143.

Іван: Два місяці минає, і я досі нічого не читав в нашій пресі про Літературний вечір Богдана Нижанківського, який в Ню Йорку відбувся старанням ОУП „Слово", члени якого повинні вміти написати допис про появу нової книжки. І всі нарікають, що українська книжка „не йде"..., і що преса винна...

Гриць: Боюся, що тут справа політична, а не чисто культурна, бо відомий письменник - сатирик Б. Нижанківський відважився написати сатиричну повість, яка висміває оселю однієї партії. Повість зачинається: „Сьогодні на оселі „Визволення" посадять дуба, який матиме назву „дуб волі" і який за сто років стане історичним, — і тому сьогодні свято".

Ів.: Я був на цьому вечорі і бачив, що його програму щиро оплескувала численна публіка — понад 150 осіб, і не можу зрозуміти, чому мали б промовчувати появу цієї повісти та цим способом її вбити.

Гр.: Голова „Слова" Остап Тарнавський у півгодинній доповіді говорив про сатиричний жанр, починаючи від римського сатирика за часів Нерона, який відійшов був у вічність тим способом, що підрізав собі жили... Доповідач згадував і те, що цар Микола I сказав був після вистави „Ревізора", що всім дісталося, а найбільше йому, хоч Гоголь був цареславцем і ніде не згадував у своєму творі царя - батюшку. Ті, що мають владу, або ті, що хочуть мати владу, не люблять критики. Про це говорить автор словами Яця Сапуна на 86 сторінці повісти, але його закричав вірний партійник Стах Дульний словами: „Наша справа слухати". Російські комуністи вимагають послуху і купують хліб в Америці, де вільно критикувати навіть самого президента.

Ів.: В повісті Нижанківського читач не знаходить нічого позитивного. Там сотки персонажів і всі вони, починаючи від професора Зайчука і кінчаючи на якімбудь з „політичних еміґрантів з першого контингенту", висміяні автором.

Гр.: В сатиричному творі мусять бути гіперболі і перебільшення, бо інакше не було б сатири. Покійний Микола Понеділок слушно боронив свій сатиричний твір про нашу еміґрацію в таборах, що про позитиви цієї ж еміґрації треба б писати нову повість побіч твору „Рятуйте мою душу".

Ів.: „Свято на оселі" закінчилося пострілами, бо один із присутніх стріляв до своїх особистих ворогів, в наслідок чого виникла паніка в одному кутку оселі. Один із гостей на оселі сказав до найближчого сусіда, що він „не подивувався б, якби хтось стріляв був із розпуки" до головних промовців за те, що „стільки років чує одне й те саме" в промовах святкових промовців.

Гр.: Таких сатиричних „шпильок" в цій повісті повно, але ніхто не може заперечити, що автор висміває те, що не повинно бути на святі — патріотичній маніфестації. Сяньо Манява скаржиться, що йому пес „обсикав ногавицю", та виявляється, що цей Сяньо „вицив вже вісім війо і п'ять пив". Керівник буфету радить йому „кропнути ще одно війо і сісти під кущиком"...

Є тут і дещо правди про патріотизм деяких наших людей: „Дасть десять долярів річного національного датку і ходить, як посмарований маслом! А діти по-англійськи, ґаддем! Нехай п'є смірновку і стулить писк!"

Ів.: А що скажеш про композицію повісти? Там стільки осіб, що їх важко запам'ятати.

Гр.: Автор показує своїх „героїв" впродовж одного тільки дня. Цих персонажів дійсно забагато для звичайного читача, та кмітливий читач подивляє, що автор не забуває своїх „героїв" і згадує їх і наприкінці свого твору. О. Тарнавський в своєму рефераті вказував на подібну композицію одного підсовєтського сатирика, який тепер вже не пише сатиричних творів, бож окупаційна совєтська російська влада вимагає від письменників тільки похвальних панегіриків. Не хочемо вірити в те, щоб еміґрація наслідувала Київ та не терпіла сатири на себе, хоч Зоя Когут вже має іншу думку в цій справі, бо на неї нападають за її сатиричні вірші.

∵

Повість читається з цікавістю, бо в кожному її уступі (всіх їх 49 і пересічно вони мають по дві і півсторінки) є щось „нове", гумористичне. Автор досвідчено тримає перо в руці. Його перша книжка вийшла була у Львові і звалася „Вулиця" та свідчила про те, що її автор дійсний письменник і серйозно ставиться до своєї праці.

Це найкраще видно з його найновішої повісти „Свято на оселі", яка подобається молодим читачам, — що найважливіше, — як про це реферувала ред. У. Любович на згаданому літературному вечорі 7-го грудня 1975.

Ця повість повинна подобатися і старшим читачам, які зі захватом вітали ті уривки з неї, які читав на вечорі маестро Йосип Гірняк.

Про мистецьке оформлення — обкладинки та сімох односторінкових ілюстрацій — говорить само прізвище мистця — Едварда Козака.

Джон Гиґем

КРАЇНА НАРОДІВ

ХТО Є АМЕРИКАНЦЕМ? ПОГОДЖЕННЯ РІЗНОВИДНОСТЕЙ

Яку ціну ми заплатили за асиміляцію у стосунку до того, наскільки її зреалізовано? Наскільки більше мала б вона просуватися? В попередніх статтях ми розглядали величезне змішування народів, що проходило в Америці між XVIII і половиною XX століть, і ми бачили, як національний ідеал загальної свободи сприяв такому змішуванню.

Ніхто не стане сумніватися, що кожна асиміляція вимагає якоїсь ціни. В досвіді одиниць це означало щонайменше зміну їхньої льояльности: відречення одного прив'язання (чи то до села, Церкви, короля або племени) та прийняття іншого. Це вже саме собою було болюче. Давня вартість, оточена такою теплотою рідного минулого, повинна поступатися перед якоюсь абстрактною вірністю, ось хоч би перед кількома словами на куску паперу, що могли або й не мусіли сповнитися. Навіть якщо б вони і сповнилися, то новий американець звичайно, перебуваючи відірваним від рідного кореня, підлягав значно більшим змінам, ніж він цього очікував.

Ціна асиміляції

Нова льояльність вимагає нових засобів, мови, одягу, поведінки, а, може, навіть і нового імени. Незабаром новоприбулий відчував, що йому доводиться відмовитись від основних заложень його ідентичности. Один жидівський еміґрант так писав перед Першою світовою війною про свій досвід в Ню Йорку: „Навіть одяг, що я його носив, та харчі, що їх їв, мали фатальний вплив на мої релігійні обичаї. Можна б написати цілу книгу про вплив накрохмаленого комірця та краватки на людину, що була так вихована, як я".

Також родинні взаємини зазнали від цього поважного напруження. Іміґрант міг важко прцювати два чи три роки, щоб спровадити дружину чи наречену до Нового Світу, а як вона приїхала сюди, він переконувався, що їх ділять століття суспільного розвитку. Не раз це закінчувалося розлукою чи психологічним заломанням. А ще настільки і так само нищівним було розходження між поколіннями.

Діти новоприбулих батьків навчалися зарозумілих і задиркуватих американізмів на вулиці чи в публічній школі. Що швидше вони пристосовувалися до нового оточення, то смішнішими їм видавалися заскорузлі старосвітські звичаї їх батьків. Не диво, що матір, народжена в старому краю, без знання англійської мови, зневажувана рідними дітьми, а не раз зраджувана власним чоловіком, в багатьох еміґрантських повістях була представлена як знедолена трагічна постать.

Такі родинні труднощі виявляють, що асиміляція, з погляду етнічної меншости, стала своєрідною нельояльністю. Коли члени меншости відриваються від спільноти, що їх формувала, щоб шукати долі в ширшому світі, вони зривають мережу особистих зв'язків та ослаблюють рештки етнічної спільноти.

Нагадаймо, що в Америці асиміляція здійснювалася у висліді міґраційних процесів та суспільного просування. Тому що сміливіші, більш підприємливі та здібніші одиниці у групі мають більше нагод її залишити, ніж інші, то високий ступінь асиміляції може позбавити етнічну групу її найздібніших молодих людей, а тим самим і майбутніх провідників. Не раз читаємо про „вклад" чи „дари", що їх видатні представники етнічних груп внесли в американську культуру. Але скільки цих людей призабуло своє власне походження! І їх треба б зарахувати, як втрату для груп, з яких вони вийшли.

Серед різних прошарків американської суспільности консервативно наставлені елементи вже давно остерігали своїх одноплемінників перед розкладовими наслідками асиміляції. Одним з таких найбільш красномавних речників був Ред Джекет, ватажок індіянського племени Сенека. Він заявив християнському місіонерові, що Великий Дух установив велику різницю поміж білими і червоношкірими людьми. Якщо б він хотів, щоб індіяни визнавали ту саму релігію, що й білі, він був би це заповів давним-давно їхнім предкам. Нехай кожна раса придержується своїх звичаїв і способу життя під карою втрати Божої ласки!

Так само церкви та синагоги еміґрантів, підозріваючи небезпеку асиміляції, наполегливо намагалися зберегти мову і звичаї своїх парафіян, бо були переконані, що ті, які втратять національність, можуть втратити віру і свій характер.

Проблеми асиміляції

Можна піднести арґумент проти асиміляції також із загальноамериканського погляду. Ніхто в дійсності не знає, чи мішанину раніше неспоріднених культур можна визначити як поліпшення цілої країни, чи тільки як додаток до неї. Цілком певно, що до якогось ступеня асиміляція збагачує, стимулює, а то й поглиблює „головний струмінь" життя. Але поза тим вона може викликати більше проблем, ніж їх суспільство здатне розв'язати. Якщо змішування людей доходить до меж насилля або засильно просуває конкуренцію за обмежені ресурси, тоді його не слід приймати як бажане.

Якщо асиміляція змішує без розбору забагато культурних складників, всі вони можуть втратити свою властивість у мішанині, яка не вдоволяє нічийого смаку. На початку XX сторіччя більшість корінних американців ду-

(Закінчення на стор. 5-ій)

КООПЕРАТИВНА ТРИБУНА

СТОРІНКА ЦЕНТРАЛІ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ АМЕРИКИ (ЦУКА)

ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ АМЕРИКИ ЗВІТУЄ

Хронологічний огляд діяльности за жовтень 1975 р.

Першою проблемою, якою слід було зайнятися у цьому році, було задержання при наших кооперативах тих членів, які з причини переселення з наших традиційних компактних поселень по більших містах. перенеслись на далекі передмістя і перестали були активними членами своїх кооперативних організацій, та почали користати з фінасових послуг чужих фінансових інституцій. Щоб зарадити цьому, наша Централя запропонувала всім своїм клітинам завести систему, яку представила в виданій спеціяльно брошурі „Ощаджуйте поштою". Розіслали ми її не тільки нашим кооперативам в Америці, але у всіх інших країнах.

В своїх орг. обіжниках ЦУКА поклала наголос на такі справи, як:

а. організація нових кооп. відділів, б. організація короткоречинцевих кооп. курсів, в. ведення спільної реклями. Порушено теж справу кооп. літератури і окружних кооп. нарад. В дальшому ЦУКА заплянувала поїздки в терен організаційного референта Централі з серією доповідей для керівних оганів кооператив, для ширшого членства, а зокрема для молоді. В цьому останньому випадку йдеться проте, щоби звернути увагу молоді на можливості життьової кар'єри в системі українського кооперативного руху.

Виконуючи рішення останніх загальних зборів ЦУКА вислала всім своїм членам табелю членських вкладок, від сплати яких залежитиме у великі мірі дальша праця і розбудова централі; без бюджетових надходжень ця праця стає неможливою.

У звітному періоді наша Централя полагодила дуже важливу і вийняткову справу конфлікту, що довів до кризи, у якомусь опинилась наша посестра „Самопоміч" в Клівленді. Своїми кількакратними поїздками до тієї кооперативи, дружніми порадами і контактами з центральною адміністрацією американської кооперації, яка теж була у цей конфлікт втягнена, полагоджено успішно усю справу. Несправедливий присуд проти нашої кооперативи, а потім апеляція проти нього закінчились успіхом і справа була виграна, так, що на сьогодні клівлендська кооператива, завдяки допомозі керівних органів нашої Централі, зокрема дир. О. Плешкевича, його заступника дир. М. Коця, д-ра Роксоляни Гарасимів і екз. директора ЦУКА інж. Дм. Григорчука, дальше розвиває свою діяльність. На внутрішньому відтинку праці ЦУКА, заходами члена управи Олега Сацюка зорганізовано Інформаційну Агенцію, завданням якої плянувати збірну рекляму для наших кооператив. Докладніші дані про це подано до відома в окремому обіжнику. В цьому обіжнику заторкнено справу малого доплливу молодого членства до наших кооператив, справу формування на місцях комітетів збереження наших поселень, які теж мають великий вплив не тільки на розвиток нашого кооперативного руху, але навіть на вдержання його при житті. Ми постійно підкреслюємо, що фінанси є тільки засобом, а не ціллю. Ми маємо на увазі працю кооперативних проводів на культурно-освітньому полі і на освідомленні загалу нашого громадянства з особистих і національних користей, які дає нам добре і вміло поставлений український кооперативний рух. Тому ми ще раз поручаємо нашим кооп. проводу на місцях популяризувати наші кооп. видання, зокрема праці наших відомих, давнішого і сучасного маштабу, діячів кооперації, як Витановича, Мартюка чи Качора, список їхніх книжок містимо на іншому місці.

Сьогодні наша Централя диспонує власною бібліотекою, яка нараховує вже 250 томів вартісної і виховної літератури.

Справа приєднювання нових членів теж важлива, зокрема молоді. Ми зорганізували своєрідну кооп. виграшу, і участь у ній дає нашим високошкільним студентам можливість виграти суму 150 дол. на свої шкільні потреби. Ми мусимо вести послідовно пропаґанду нашої кооп. ідеї, використовуючи українську льокальну пресу, українські радіопрограми і всякі інші нагоди. Не можемо теж забути про Фонд Розбудови Української Кооперації ім. д-р Іллі Витановича, який ми встановили тому два роки при нашій Централі.

Охоплення шкільної дітвори кооперативною програмою, це окрема ділянка нашої праці. Місцеві кооперативи повинні відбути збори батьків — учителів, виховників молоді і духовенства та приступити до організації членства дітей у наших кооперативах. Всім управам кооператив ми переслали зразки ощадностевих картоників для дітей, виданих під назвою „Я ощаджую на свою вищу освіту". З досвіду нашого в Чікаго ми приходимо до переконання, що така акція може бути успішна і корисна і вона притягає дітей та усуспільнює їх. Таку ж ролю магнету виконують прогулянки окремих кляс наших українознавчих шкіл до приміщень наших кооператив, де діти на місцях знайомляться з нашою працею, системою і нашими досягненнями.

Окремо треба згадати про наші досягнення в числах. Орган ЦУКА — „Кооперативна Трибуна" постійно інформує наших читачів про наші успіхи і в цьому числі ви знайдете дані про наш ріст і наші досягнення за останніх 5 років.

У зв'язку з 200-річчям незалежности ЗСА, на прохання УКК, голова нашої Централі дир. О. Плешкевич готує до друку працю п. н. „Історія Української Кооперації в ЗСА".

У зв'язку з осіннім сезоном і початком шкільного року ЦУКА переслала всім кооперативам відповідно виготовлені реклямові матеріяли, як реклямові олівці, ручки, ощадностеві картоники, реклямові листки про автомобільні позики і тп. А в поряд з цим цілий ряд інших реклямового порядку листівок про наш кооп. кредит, про „Наші послуги", „Власний пенсійний фонд" ітп.

У звітному часі наша кооп. родина побільшилась на 4 кооперативи, про що інформуємо на іншому місці. Дві нові кооперативи а саме в Бостоні (Масс.) і в Скрентоні — осідку УРСоюзу були основані нашим заступником голови на східні стейти п. дир. Маріяном Коцем. Завдяки його стараннм завершується теж праця над виготовленням українського кооп. фільму, який ілюструватиме нашу збірну працю в ЗСА.

І врешті нам приємно ствердити,що відношення наших членів — кооператив до своєї централі щоразто краще налагоджується, бо за винятком трьох чи чотирьох кооператив ми — централя маємо активний контакт з усіма нашими клітинами.

Мгр Василь Івацук — Орг. Реф. і секретар Екзекутиви ЦУКА

ЗАКЛИК СУКРАДИ У СПРАВІ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Світова Українська Кооперативна Рада (з осідком у Торонті, Канада), яка об'єднує і репрезентує українську кооперацію ЗСА, Канади, Австралії, Аргентини і В. Британії видала звернення до усіх своїх складових клітин, у якому закликає прийти з фінансовою допомогою Енциклопедії Українознавства і цим способом причинитися до остаточної появи двох останніх її томів в українській мові задуманого три-томового видання в англійській мові. У цьому Зверненні, м. і., читаємо:

Як усім нам відомо, вже повних 25 років появляється в Европі Енциклопедія Українознавства (ЕУ), що її видає Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ) в Сарселі, Франція. Досі появилися три томи першої, загальної частини українською мовою (т. зв. ЕУ (1) і два томи англійською мовою (т. зв. АЕУ 1/7. Також вже появилося шість томів другої, словникової частини ЕУ українською мовою (т. зв. ЕУ (2). 7-ий том цієї ЕУ (2) буде готовий ще в цьому році. Залишається ще видати останній (8-ий) і додатковий (9-ий) томи з доповненнями і поправками до всіх попередніх 8 томів ЕУ (2).

Вже від декількох років заплановано видати цю другу словникову частину ЕУ (2) англійською мовою (т. зв. ЕУ (2), правдоподібно у 3-ох великих томах. Редакційна праця над цією АЕУ (2) вже почалася.

Від самих початків появи Енциклопедії Українознавства НТШ в Европі, з осідком в Сарселі, Франція, ніколи не мало забезпеченого, хоч би мінімального, постійного бюджету. Тому воно було завжди в дуже важкому і нестабільному фінансовому положенні. Сьогодні його матеріяльна база ще більше ускладнена в наслідок непередбаченої, затяжної світової економічної кризи, яка спричинила девальвацію доляра і значне подорожіння коштів видавничої продукції.В наслідок цих об'єктивних причин закінчення ЕУ/2 і започаткування видавання АЕУ/2 мають досить поважні фінансові труднощі і ускладнення.

Зайво на цьому місці писати про важливість і велике значення всіх вище згаданих родів ЕУ не лише для всієї нашої національної спільноти у вільному світі, але й для нашого народу на Рідних Землях. На жаль, треба ствердити невідрадний факт, що ЕУ — це найбільше і найважливіше культурно-наукове діло нашої національної спільноти в діяспорі не має потрібних постійних фінансових засобів. Тепер вже неможливо доповнювати їх дальшими дрібними збірками і датками та припадковими акціями, як це було досі впродовж останніх 25 років. Тому, після нарад наших крайових кооперативних централь, як також дирекцій деяких наших більших кредитових кооператив у ЗСА і Канаді з д-ром А. Фіголем, представником НТШ в Европі, в травні і червні м. р. — ми вирішили звернутися з закликом до всіх наших кооператив, що є членами Світової Української Кооперативної Ради, прийти організовано на допомогу зреалізування цієї нашої великої спільної справи і для забезпечення докінчення появи ЕУ/2 та започаткування редакційних праць над АЕУ/2 нашими спільними стараннями і зусиллями створити з фондів української кооперації у вільному світі річний бюджет для ЕУ в сумі 50.000 долярів на час найближчих 5 років.

У зв'язку з цим заплянованим нашим спільним проєктом хочемо виразно підкреслити, що українська кооперація, крім своїх власних фінансових засобів, по своїй суті і довгорічній традиції, як колись на Рідних Землях в Україні, так і тепер завжди і всюди у вільному світі — це також організована органічна частина суспільно-громадського сектора українського національного життя, свідома своїх обов'язків супроти своєї національної спільноти.

Наша українська організована кооперація завжди мала досі й матиме в майбутньому у своїй діяльності на меті довершення великих справ теж і культурно-наукового характеру відповідно до вимог часу і життьових потреб нашого народу. Саме тепер наша кооперація стоїть перед рідкісною нагодою і почесним обов'язком стати співтворцем такого великого і важливого діла, як продовження появи повище названих енциклопедичних видань про Україну, українською і англійською мовами, які перед 25 роками сміливо започаткувало і досі з успіхом публікувало НТШ в Европі з осідком в Сарселі. Одначе, як уже повище стверджено, НТШ в Европі, на жаль, не матиме потрібних фінансів на покриття всіх витрат, пов'язаних із закінченням видання словникової ЕУ українською мовою (8-ий і додатковий 9-ий том ЕУ/2), як також із започаткуванням видавання словникової англомовної ЕУ. Решту потрібних на це фондів мусить дати українське суспільство. Уважаємо, що саме наша українська кооперація повинна перша зголосити свою співучасть у фінансуванні цього важливого і великого діла річною сумою 50.000 долярів.

Як конкретний приклад зовсім можливого успіху цього нашого пляну можемо вже тепер назвати постанову спільного зібрання представників наших кредитових кооператив Торонта партиципувати у бюджеті для ЕУ від нашої кооперації протягом найближчих 5-ох років сумою 10.000. дол. Також наші інші кредитівки, а саме з Балтімору і Чікаго із ЗСА та Вінніпеґу і Едмонтонтону з Канади у своїх зустрічах з д-ром А. Фіголем, представником НТШ у Европі, виявили відповідне зрозуміння і велику прихильність до нашої попозиції і деклярували готовість співучасничати у проєктованому бюджеті нашої кооперації для ЕУ впродовж найближчих 5-ох років сумами від 1.000. до 2.000. дол., а то й більше, річно.

Оцим звертаємось до всіх наших кооператив, членів Світової Української Кооперативної Ради, із закликом своїми відповідними до важливости справи річними дотаціями забезпечити зреалізування проєктованого бюджету для ЕУ від нашої кооперації на час найближчих 5-ох років. Ми глибоко переконані, що кожна, навіть найменша, українська кооператива в міру своїх фінансових спроможностей візьме участь в зреалізуванні цього нашого спільного великого проєкту.

Заходи ЦУКА у справі Дому Українського Емерита

Заходами Централі Українських Кооператив Америки і її містоголови на східні стейти Маріяна Коця, в половині жовтня у Н. Йорку, відбулася нарада представників церковних епархій, центральних установ, братських союзів, та добродійних установ, а її темою було розгляд можливостей придбання Дому Українського Емерита у півд. частині Ню Йорку над морем на Статен Айленді із 150 кімнатами та 214 ліжками. Цей дім готовий до вжитку і його затвердила федеральна влада, яка в принципі погодилась віддати його до виключного користування емеритами — українців з умовою, що вони зможуть забезпечити самообслугу. Крім того є ще ряд інших правно-фінансових передумов, які при добре поставленім зорганізуванні цієї справи не представлятимуть труднощів в здійсненні цього проєкту.

У висліді нарад поширено Ініціятивний комітет, до якого, м. і. увійшли теж Митрополит УАПЦ Владика Мстислав.

Нові кооперативні видання

А. Качор „Морально-Етичні Основи Кооперативної Праці", Торонто-Вінніпеґ.

А. Качор: „Мужі, Ідеї і Праці". Видання Б-ва Маслосоюзників, Вінніпеґ-Торонто — Клівленд, 1974, 340 стр., 64 іл., ціна 5 дол.

В кожній українській бібліотеці й родині повинна знайтися незвичайно цінна книжка д-ра Іллі Витановича: „Історія Українського Кооперативного Руху" в твердій оправі, 624 сторінки друку, видання Т-ва Української Кооперації. Знижена ціна — тільки 5 дол.

Замовлення враз з чеком просимо слати на адресу: Ukrainian National Credit Union Ass., 2351 W. Chicago, Ill., 60622.

Нові члени ЦУКА

З великою радістю вітаємо нових членів ЦУКА, якими стали кооперативи:

1. Українська Кредитова Кооператива в Лорейні, Огайо. 2. Українсько-Американська Кредитова Кооператива в Маямі, Фльорида. 3. Українська Братська Федеральна Кредитова Кооператива в Бостоні, Массачусетс. 4. Українська Брат. Федеральна Кредитова Кооператива в Скрентоні, Пен.

Вітаємо сердечно управи та членство цих Кооператив в рядах Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА), бажаючи їм якнайкращих успіхів у праці.

ЦУКА має в своїх рядах 29 кооператив!

Висновки з порівняльної аналізи української кооперації за останнє 5-річчя

Цифри, що бачимо на таблиці порівняльної аналізи стану наших кооператив за останнє п'ятиріччя, тобто з 30-го грудня 1970 р. і 30-го грудня 1974 р. наглядно показують, що наш капітал за останнє п'ятиріччя збільшився понад 31 міл. Коли ж приглянутисяростові членства, то бачимо деяку несспівмірність: в той час, коли капітал збільшився на $31.283.130, тобто на 49,3 відсотків, то ріст членства за цей же період виказує всього збільшення на 7.303 тобто на 22.9 відсоток.

У замкненні 1974 р. наші кооперативи виказують на вкладах суму дол. 58.378.-650, а на позиках дол. 37.-5506.966, що дає відношення позичок до вкладів 64.2 відс.

У замкненні 1974 р. наші кооперативи виказують на вкладах суму дол. 58.376.-650, а на позиках дол. 37-506-966, що дає відношення позичок до вкладів 64.2 відс., а в капіталі різницю між вкладами і позиками дол. 20.871.684.

Дуже важлива річ, що всі наші кредитові кооперативи з кожним роком незвичайно проґресують. Це видно передусім у збиранні надвишок гроша, а менше в признаванні кредиту а теж невелику звишкову тенденцію у скооперуванні членства. Одначе, життьова конечність — розбудова українського господарства вимагає, щоб кожне скупчення наших людей в Америці спромоглось основувати кредитову кооперативу. Треба передбачити, що весь терен нашого поселення вкриється у черговому п'ятиріччі нашої діяльности мережею українських фінансових організацій і це буде нашим справжнім досягненням.

НАПРЯМНІ СПІВПРАЦІ КООПЕРАЦІЇ З ПРИВАТНИМ СЕКТОРОМ

Заходами Президії ЦУКА і Президії новоствореного Об'єднання Українських Купців, Промисловців і Професіоналістів, з осідком у Чікаго, ще на початку цього року відбулися дві наради, які м. і., прийняли такі постанови:

„Дальший і постійний розвиток української економіки в ЗСА, вимагає консультативно-координуючої співпраці так приватного, як і кооперативного секторів. Для забезпечення тяглої співпраці, рішено створити Консультативно - координуючу Комісію, складену з членів Президії ЦУКА і Центрального Об'єднання УКПП та старатися про створення окремої референтури української економіки в системі УКК; спільно видавати економічно-фаховий журнал та поробити всі конечні заходи для зреалізування цього проєкту"

Вже самий факт об'єднання українських купців, професіоналістів і промисловців в одному диспозиційному центрі заслуговує на признання, бо досі оцей такий важливий сектор нашого внутрішньо - громадського життя був занедбаний, а нав'язання контакту з центром Української Кооперації і плян реальної і активної співдії треба щиро вітати як великий крок вперед, як досягнення поважного значення. Багато з нас пам'ятає непотрібну ривалізацію між кооперацією і тзв. приватниками у „старім краю" — на Батьківщині. Ці два світи, що повинні творити одну сукупну цілість українського народного господарства, практикували своєрідний економічний дуалізм. А тим часом для сили і тугости народу, вкрай конечна тісна, чесна і відповідно продумана співпраця обох секторів.

Ця аксіома у цілій ширині стосується нашого господарського потенціялу в умовинах української діяспори, коли то ми, як окрема етнічна одність приречені на власну ініціятиву, на власні сили і на власне господарське плянування.

Правда ці два „світи" — приватного і скооперованого капіталу по своїй природі різні і неспівмірні, а проте, перекинення відповідно-скоструованих мостів між ними є і можливе і перспективно незвичайно корисне.

Бо що уявляє собою кооперативна ідея? Це ідея спаяности, збірної волі, збірного хотіння і об'єднаних зусиль. Це реальний вияв цих зусиль. Вона дає можливості кращої концентрації стабільного більшого капіталу через масове членство. Це органічна співдія капіталу, продуцента і консумента.

Іншого профілю та інших якостей є індивідуальне — приватне господарство. Передусім завдяки бажанню чесного особистого заробітку, воно породжує кращі стимули індивідуального себевияву; воно створює можливості вести своє підприємство гнучко, робити швидкі рішення, чи радити собі з конкуренцією а то й йти на риск.

Якже перспективно може виглядати співпраця тих двох різних по своїй природі типів народного господарства, тобто зорганізованої кооперації із зорганізованим приватним капіталом?

1. Так як завданням кооперації згуртувати в своїх рядах найбільше членства, так завданням Об'єднання приватних (тобто індивідуальних) бизнесменів чи професіоналістів) сконсолідувати у своїх рядах усіх власників приватних підприємств.

2. Обі централі працюють незалежно, але в міру потреби, чи періодично, вони зустрічаються і через своїх представників обговорюють проблеми, пов'язані з господарськими можливостями і евентуальними перешкодами чи труднощами.

3. Вони спільно відбувають конференції-з'їзди, нав'язують контакт з науковим, економічним світом і пособляють студіям економічної проблематики.

4. Видавання економічного журналу сприятиме поширенню конечної інформації про стан і можливості українського сконсолідованого господарства, як теж про актуальні питання загально-американської (чи канадської) а то й світової економіки.

5. Централі докладатимуть усіх зусиль, щоб заохочувати молодь студіювати економічні науки та виплекувати в ній піонерський дух для творення нових варстатів праці і виплекати у ній бажання працювати не тільки для свого власного добробуту, але й для добра збірного українського народного господарства, як одного з підставових відтинків нашої духової батьківщини поза межами України. Нашим спільним зусиллями ми повинні виплекати серед української молоді тип конструктивного, розумного, освіченого борця за духові і матеріяльні вартості українства.

Українська кооперація у відносно короткому часі зуміла нагромадити досить поважну скількість капіталу і найкращим виявом нашої — кооператорів співпраці з організацією українських приватних підприємців буде спрямування цього капіталу в русло солідних українських бизнесменів і професіоналістів на творення нових українських підприємств, нових варстатів праці.

Ось та українська кооперація зорганізує собі добрих клієнтів, які разом із скооперованим членством і його капіталом будуть творити одне спільне і творче українське господарство.

У добре організованій, відповідно продуманій та фахово веденій співпраці українського кооперативного руху з приватним капіталом і його організованими представниками ми бачимо надійне і гарне майбутнє.

Роман Мицик

П"ЯТЬ ЛІТ НАШОГО РОСТУ

Порівняльна аналіза

Українських Кредитових Кооперативів в ЗСА за станом 30 грудня 1970 і 30 грудня 1974 р.р.

1970 р.			1974 р.			Ріст	
Назва і місцевість	Кількість членів	Оборот. Капітал	Назва і місцевість	Кількість членів	Оборот. капітал	Членів	Капіталу
Самопоміч Чікаго	4,475	7,309,910	Самопоміч Чікаго	5,571	13,378,653	1,096	6,068,743
Самопоміч Ню Йорк	3,568	5,943,821	Самопоміч Ню Йорк	4,250	10,719,504	682	4,775,683
Самопоміч Детройт	3,650	5,380,034	Самопоміч Детройт	3,885	8,608,880	235	3,228,846
Укр.Кред.К.Рочестер	1,562	1,605.059	Укр.Кред.Рочестер	2,218	4,579,321	656	2,974,262
Самопоміч Філядел	2,321	2,033,411	Самопоміч Філядельфія	2,247	4,392,905	74	2,359,494
Самопоміч Клівленд	2,157	3,499,960	Самопоміч Клівленд	2,219	3,788,736	62	288,776-10
Самопоміч Нюарк	1,337	1,148,688	Самопоміч Нюарк	1,872	3,413,886	535	2,265,198
Будучність Детройт	-	-	Будучність Детройт	1,667	2,701,134	1,667	2,701,134
Самопоміч Джерзі	933	794,895	Самопоміч Джерзі	1 001	2,062,149	68	1,267,254
СУМА Йонкерс	570	730,501	СУМА Йонкерс	962	1,701,174	392	970,673
Православна Ню Йорк	336	395,148	Православна Ню Йорк	795	1,642,337	459	1,247,189
Самопоміч Пасейк	582	791,970	Самопоміч Пассейк	833	1,581,535	251	789,565
Самопоміч Гартфорд	658	598,032	Самопоміч Гартфорд	758	1,035,969	100	437,937
Св.Андрея Бавнд Брук	-	-	Св.Андрея Бавнд Брук	492	876,649	492	876,649
Самопоміч Балтімор	347	308,097	Самопоміч Балтімор	405	577,094	58	268,997
Основа Клівленд	500	649,933	Основа Клівленд	471	475,436	29	174,497
Самопоміч Боффало	450	387,534	Самопоміч Боффало	559	472,803	109	85,269
Самопоміч Трентон	443	257,156	Самопоміч Трентон	483	357,415	40	100,259
Укр.К.Міннеаполіс	152	52,275	Укр.К.К.Міннеаполіс	296	291,190	144	238,915
Самопоміч Сиракюзи	-	-	Самопоміч Елізабет	228	192,354	18	67,143
Самопоміч Елізабет	205	125,211	Самопоміч Піттсбург	192	140,636	192	140,636
Самопоміч Пітсбург	-	-	Укр.К.К. Мілвокі	98	112,543	21	42,214
Укр. К.Мілвоки	119	70,329	Самопоміч Честер	114	106,866	22	19,331
Самопоміч Честер	136	87,535	Самопоміч Сиракюзи	193	253,460	193	253,460
	24,501	32,169,499		31,804	63,452,629	7,303	31,283,130

Annual Statement of Ukrainian National Association, Inc. – 1975

ANNUAL STATEMENT FOR THE YEAR 1975 OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ASSETS

*Bonds	$ 25,406,393.25
Common stocks	106,829.14
Mortgage loans on real estate	4,160,446.97
Properties acquired in satisfaction of debt	68,087.43
Investment real estate	30,000.00
Certificate loans and liens	511,544.32
Cash on hand and on deposit	447,505.87
Other invested assets	8,192,270.70
Subtotal, cash and invested assets	$ 38,923,077.68
Electronic data processing equipment	17,599.20
Premiums actually collected by subordinate lodges and not yet remitted to Home Office	15,518.97
Life insurance premium and annuity considerations deferred and uncollected	62,433.97
Investment income due and accrued	656,790.96
TOTALS	$ 39,675,420.78

* Bonds — Amortized or investment value.

* Stocks — Market value.

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	$ 26,871,944.00
Aggregate reserve for accident and health certificates	13,703.00
Supplementary contracts without life contingencies	115,918.58

CERTIFICATE AND CONTRACT CLAIMS:

Life	232,575.90
Accident and health	7,500.00
Provisions for refunds apportioned for payment to December 31, 1976	471,762.00
Premiums and annuity consideration received in advance less $0 discount, including $24,673.76 accident and health-premiums	637,959.97
Commissions to fieldworkers due or accrued — life and annuity $ 82,750.19 accident and health $ 2,368.75	85,118.94
General expenses due or accrued	6,525.00
Taxes, licenses and fees due or accrued	151.87
Unearned investment income	531.56
Amounts withheld or retained by Society as agent or trustee (Real Estate Taxes held in Escrow)	17,646.13
Net adjustment in assets and liabilities due to foreign exchange rates	10,511.06
Liability for benefits for employees and fieldworkers if not included above	31,380.00
Printing Plant Expenses due and unpaid	7,138.38
Mandatory securities valuation reserve	195,949.22
Unexpired subscriptions to official publication	22,426.98
Reserve for investment fluctuation	100,000.00
TOTAL LIABILITIES	$ 28,828,742.59
Unassigned funds	10,846,678.19
TOTAL	$ 39,675,420.78

GENERAL EXPENSES

	Insurance				
	Life	Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Salaries and wages	$ 197,258.24	$ 4,065.21	$ 55,406.45	$ 23,530.40	$ 280,260.30
Insured benefit plans for employees	104,488.19				104,488.19
Uninsured benefit plans for employees	5,200.00				5,200.00
Legal fees and expenses	3,236.00				3,236.00
Medical examination fees	6,152.70				6,152.70
Traveling expenses	6,905.22				21,578.80
Advertising	5,587.52		3,452.61	11,220.97	11,175.05
Postage, express, telegraph and telephone	10,040.51	2,235.01		3,352.52	19,831.39
Printing and stationery	25,672.45		3,740.43	6,050.45	25,672.45
Cost or depreciation of furniture and equipment	6,558.99				6,558.99
Rental of equipment	9,940.64				9,940.64
Lodge supplies less $ none from sales					4,936.71
Books and periodicals	990.26			4,936.71	990.26
Bureau and association dues	1,752.67				1,752.67
Insurance, except on real estate	11,223.00				11,223.00
Collection and bank service charges					10,769.42
Sundry general expenses	7,233.47		10,769.42		7,233.47
Actuarial, auditing and statistical service fees	19,927.44				19,927.44
Field expense allowance	10,298.13				10,298.13
Field conferences other than local meetings	1,387.33				1,387.33
Official publication				253,200.00	253,200.00
Expense of Supreme Lodge Meetings	24,624.53			10,030.00	34,654.53
Athletics				3,570.10	3,570.10
Donations and scholarships				37,406.13	37,406.13
Real estate expenses			404,678.38		404,678.38
Investment expenses			75.00		75.00
GENERAL EXPENSES INCURRED	$ 458,477.29	$ 6,300.22	$ 478,122.29	$ * 353,297.28	$ 1,296,197.08
General exenses unpaid Dec. 31, previous year	10,519.57	375.02	2,480.54	494.62	13,869.75
General expenses unpaid Dec. 31, current year	4,354.49	65.10	1,807.76	297.65	6,525.00
GENERAL EXPENSES PAID DURING YEAR	$ 464,642.37	$ 6,610.14	$ 478,795.07	$ 353,494.25	$ 1,303,541.83

* (a) Charitable $ 1,059.91; (b) Institutional $ 2,473.10; (c) Recreational and Health $ 1,776.50; (d) Educational $ 13,072.00; (e) Religious $ 350.00; (f) Membership $ 4,936.71; (g) Other $ 329,639.07; (h) Total $ 353,297.28.

TAXES, LICENSES AND FEES

	Insurance				
	Life	Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Real estate taxes			$ 38,298.19		$ 38,298.19
State insurance department licenses and fees	$ 25,798.99				25,798.99
Provincial insurance department fees	1,063.00				1,063.00
Other state taxes, incl. $ 4,190.53 Social Security	3,352.43		628.58	$ 209.52	4,190.53
Federal taxes incl. $ 23.412.86 Social Serurity	18,730.29		3,511.93	1,170.64	23,412.86
All other taxes	33,634.09				33,634.09
TAXES, LICENSES AND FEES INCURRED	82,578.80		42,438.70	1,380.16	126,397.66
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, previous year	150.14				150.14
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, current year	151.87				151.87
Taxes, licenses and fees paid during year	$ 82,577.07		$ 42,438.70	$ 1,380.16	$ 126,395.93

REFUNDS TO MEMBERS

Applied to pay renewal premiums	$ 200.00
TOTAL	200.00
Paid in cash	456,957.03
TOTAL	457,157.03
Provision for refunds payable in following cal. year	471,762.00
TOTAL	471,762.00
Total of previous year	457,000.00
TOTAL REFUNDS TO MEMBERS	$ 471,919.03

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS

Increases in Ledger Assets

Premiums on life certificates and annuity considerations	$ 2,926,926.68
Accident and health cash premiums, including $ 4,374.45 certificate, membership and other fees	74,994.87
Consideration for supplementary contracts without life contingencies including $ 0 disability	8,750.00
Gross investment income	1,952,054.77
Sale of Ukrainian publications	12,818.25
Donations received	4,097.39
Real estate taxes held in escrow rec'd	1,313.21
From sale or maturity of ledger assets	6,700.90
Total Increases in Ledger Assets	$ 4,987,026.07

Decreases in Ledger Assets

Certificate & contract claims (Life)	$ 1,666,834.34	
Accident and health	5,000.00	
Interest on certificate or contract funds	899.34	
Surrender values	239,649.73	
Refunds to members	457,157.03	
TOTAL paid Members and Beneficiaries		2,369,540.44
Paid for claims on supplementary contracts without life contingencies	$ 5,588.01	5,588.01
Voluntary payments to indigent members		31,460.00
Loss on operations of printing plant		1,498.96
Life insurance and annuities, including $ 0 commuted commissions	$ 338,829.24	
Accident and health, including $ 0 commuted commissions	8,192.14	
Certificate, membership and other fees retained by fieldworkers		
		347,021.38
General expenses and fraternal payments		$ 1,303,541.83
Taxes, licenses and fees		126,395.93
From sale or maturity of ledger assets		39,721.32
By adjustment in book value of ledger assets		14,714.14
TOTAL Decreases in Ledger Assts		$ 4,239,482.01

RECONCILIATION BETWEEN YEARS

Amount of ledger assets December 31st of previous year	$ 39,290,426.52
Increase (+) or decrease (—) in ledger assets during the year	+ 747,544.06
Total—Ledger Assets December 31st of Current Year	$ 40,037,970.58

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

Valuation Exhibit as of December 31, 1975

TOTAL ADMITTED ASSETS	$ 39,675,420.78
Reserve for Life Certificates	26,871,944.00
Reserve for Accident Certificates	13,703.00
Claims and accrued liabilities	1,943,095.59
TOTAL LIABILITIES	28,828,742.59
Margin of safety to certificate holders	10,846,678.19
TOTAL	$ 39,675,420.78
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1975 was	137.62%
The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1975 was	51.33%
The ratio of interest earned on all funds during the year 1975 was	3.77%

(Signed by): Daniel G. Stewart

PEAT, MARWICK, MITCHELL & CO.
(Consulting Actuaries)

JOSEPH LESAWYER, Supreme President
ULANA M. DIACHUK, Supreme Treasurer

УКРАЇНЦІ! НАШИМ СТРЕМЛІННЯМ Є, ЩОБ КОЖЕН УКРАЇНЕЦЬ - УКРАЇНКА АМЕРИКИ Й КАНАДИ СТАЛИ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В АМЕРИЦІ.

ЧИ ВИ ВЖЕ НАЛЕЖИТЕ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ???

„Зимова пригода

„Ялинка" 83-го Відділу СУА в Ню Йорку відбулася 11 січня ц. р. в залі школи св. Юра.

Це вже 11-ий раз у різдвяному часі Відділ дбайливо підготував цю традиційну імпрезу з метою згуртувати разом наших найменших дітей і подарувати їм „під ялинку" нову оригінальну казку-сценку та веселу забаву.

„Зимова пригода", сценка на дві відслони пера Катрі Червоняк, членки 83-го Відділу, викликає у глядача різдвяний настрій — у цього найменшого, для якого вона призначена і цього „старшого", що привів тих своїх найменших.

На сцені починається різдвяне свято далеким приготуванням у небесних просторах. Вже заздалегідь на наказ Княгині Зими високо у хмарах Няня Хмаринка шиє Сніжинкам нові пухнаті-білі суконочки. Роботи у Няні повні руки... Дошити найменшій Сніжинці суконочку, вона перший раз летить на землю, переглянути всіх Сніжинок чи личка і ручки помиті, чи капці біленькі, чи зав'язані шнурочки. А тут дядько Вітер листи приніс: від Землі, від звірятох і від дітей Оксани і Ярка з лісничівки. Всі вони просять снігу на Свят-Вечір. У супроводі дядька Вітру причепурені Сніжинки летять на землю. Радіють звірятка в лісі, діти у лісничівці. Тільки у бідного Бобра-інженера трапляється зовсім несвяточна пригода. Поламалась на річці гребля, вся вода і лід прорвались, просто у світлицю, під саме Різдво... Бобер хоче силоміць забрати ялинку з поляни, щоб нею залатати свою греблю. Звіряткам шкода ялинки, яка своєю красою допомагає величати різдвяний вечір і вони звертаються за радою до Оксани і Ярка. Діти допомагають Бобрикові найти відповідний матеріял і направити греблю. Ялинка врятована. Вдячні звірятка роблять дітям несподіванку, прикрашують ялинку, спільними силами готують традиційну свят-вечірню гостину і разом з Оксаною, Ярком і Сніжинками розпочинають святкувати народження Ісуса. Маленькі артисти посилать на залю своїм батькам і гостям щирі дитячі різдвяні побажання і тоненькими голосочками, набожно починають співати „Бог Предвічний" — усі присутні підхоплюють коляду і на цьому кінчається сценка.

Катря Червоняк знову збагатила наш дитячий сценічний репертуар твором написаним зі знанням дитячої психіки, багатим у почуванні любови для природи і довкілля та прив'язанням до рідної традиції.

Чепурна програмка інформує нас, що постановою сценки займалися Ірина Стецьків-Бехтольд в асисті Наталки Думи, хореографією Дарія Генза, оформленням сцени Роман Яцушко, а про музичний супровід подбав Олесь Маєвський. Панове — чоловіки членок 83-го Відділу СУА оцінюють працю своїх жінок і завжди радо їм допомагають.

Діти-артисти по порядку появи на сцені це: Няня Хмаринка — Ляля Кекіш, Княгиня Зима — Уля Кекіш, Сніжинки — Марта Бехтольд, Рома Кекіш, Рома Павлюк, Дядько Вітер — Андріяна Лучечко, Мишка — Оленя Червоняк, Котик — Таня Терзер, Лис — Юрій Пастернак, Вивірка — Христя Брикович, Півник — Гриць Гіна, Одчайдушок — Андрійко Данилюк, Пташечки — Павлусь Червоняк, Маркіян Дума і Андріян Павлюк, Зайчик — Рома Яцушко, Бобер — Андрійко Оберишин, Песик — Андрійко Недільський, Шитечка — Христя Пастернак, Оксана — Дарця Генза, і Ярко — Олег Данилюк. Усім їм честь і тричі „слава"!

Сценку попередили слова — привітання Христі Маєвської заступниці голови 83-го Відділу.

У другій частині програми була забава при музиці під вмілим проводом Дарії Гензи і опікою матерів. В перерві між танцями і хороводами Княгиня Зима і Няня Хмаринка роздавали дітям святочні солодощі і цукорки. У кого животик домагався щось більше конкретного, про нього подбала в буфеті наша неструджена господарська референтка Стефа Савчук зі своїм „штабом".

На закінчення цього симпатичного вечора Гена Ілашків і Орися Саляк перевели розіграшу із різними мистецькими експонатами. Маленькі і старші гості розійшлись додому та вдячні паням із 83-го Відділу за ще один незабутній різдвяний вечір.

Сценку „Зимова Пригода" юні артисти вивели ще раз з великим успіхом на традиційній Просфорі хору „Думка", 24-го січня 1976 р.

М. Л. Я.

Вшанування 359 Безсмертних у Феніксі

Український Громадський Комітет у Феніксі, що його очолював М. Теслевич, вшанував 2000 Лицарів армії УНР, героїчних учасників Другого Зимового Походу в Україну 1921 р., а зокрема 359 Героїв - Велетнів, що розстріляно під Базаром.

І тому українці Фініксу, де роками живуть сотн. К. Кузь учасник того славного Другого Зимового Походу, і п. Кривобильський, якого рідного брата розстріляно тоді під Базаром, — належно вшанували 359 найславніших Героїв України панахидами в обох українських церквах 7 грудня 1975 р. і доповіддю й поемою П. Пилипенка „359 Надгероїв України", та іншими віршами і піснями хору, на зборі українців того дня у заповненій ними залі СУМА.

Оголошення в церквах і листовні запрошення з цікавою програмою ушанування 359-ти Лицарів Базару, з фотокарткою їхнього розстрілу, привели до заповненої залі матерів з малими дітьми, молодь та хористів.

Сцену залі удекорував відомий маляр Константин Тжепель - Еліс, заслужений старшина Армії УНР-ки, намалювавши козацький меч і книгу п. з. „Базар", лямпадку перед числом 359, з роками 1921 - 1975, та китицю червоних троянд. Голова Українського Громадського комітету М. Теслевич, секретарка Катерина Росола і її чоловік Ярослав Росола потрудилися у зорганізуванні цієї Академії та в складанні її програми і в доборі виконавців програми.

Програму Академії започатковано американським гимном, який на фортепіяні відіграла Марійка Королишин. Академію відкрив і виголосив вступне слово голова УГК, який закликав присутніх ушанувати пам'ять 359-ти Лицарів Базару.

Історично документальну доповідь виголосив недавно прибулий до Феніксу Арізони П. Сухомлин. Поему присвячену „359 Безсмертних Героїв-Велетнів України" яку написав П. Пилипенко, а п-і Василенко по-мистецьки прочитала „359 Надгероїв України" (надруковано у „Віснику" число 2. 1975 р. Хор святоволодимирської церкви в Лос Анджелесі під керівництвом о. Андрія Ілінського проспівав три пісні: „Січовик", „Із-за гори сніжок летить", „Ой у городі там козака вбили". Біля фортепіяну — Зорян Масний. Учні Школи Українознавства продеклямували вірші „Засудженим" — Ліда Королишин, „Ми такі упиті" — Марійка Теслевич, „Порохом Україна вкрилась" — Марта Росола і Анна Чопко, та „Україні" — директор Школи Українознавства М. Теслевич. Усіх виконавців програми присутні нагороджували рясними оплесками. Належна подяка Управі СУМА, що дала залю безкоштовно. Голова УГК подякував всім присутнім і виконавцям програми, зокрема 82-річному о. А. Ілінському та хористам. Співом „Ще не вмерла Україна" закінчено програму Академії.

Н. Н.

Родина та численні друзі...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

варту при відкритій домовині держали „Лісові Чорти", що в числі 50 осіб взяли участь у „відході на вічну ватру" свойого друга. Командував пл. сен. Павло Дорожинський. Пластовою піснею „Ніч вже йде" і однохвилинною мовчанкою віддано останній салют Покійному. Після панахиди „Лісові Чорти" вшанували Покійного жалобними сходинами в пластовій домівці.

У вівторок, 24-го лютого, після винесення тлінних останків з похоронного заведення та заупокійного Богослуження в церкві св. Юра, довга валка автомобілів подалася в напрямі Бавнд Бруку, Н. Дж. де на Андріївському цвинтарі в 1-ій годині по полудні вложено домовину до гробу, побіч ще свіжої могили св. п. Богдана Кравцева. Похоронні обряди завершив о. Иосафат Кузм'як. Над відкритою могилою прощали Покійного: від Консисторії УПЦеркви і її Митрополита Мстислава — капелян і член ІІІ-го куреня „Лісові Чорти" о. протопресвітер Артемій Селепина; від приятелів і любителів хорового мистецтва — диригент хору при парафії св. Івана Хрестителя в Нюарку Михайло Добош. Пл. сен. Р. Барановський передав дружині Покійного пластовий капелюх, знам'я та подушку з пластовими відзначеннями бл. п. О. Стецури, під звуки стрілецької пісні „Чуєш брате мій". Увагу звертав чудовий вінок червоних гвоздиків з червоно-чорними стяжками, кольорами „Лісових Чортів", з написом „Дорогому Осипові — Лісові Чорти".

По закінченні похоронних обрядів, численно зібрані члени куреня „Лісові Чорти" віддали ще останній салют бл. п. Б. Кравцеву, відспівавши над його могилою пісню „Ніч вже йде".

Біля 100 осіб взяло участь у тризні, що її влаштували членкині Українського Православного Сестрицтва. Протопресвітер о. А. Селепина відкрив тризну молитвою, а після перекуски прощальні слова виголосили: д-р Роман Осінчук та проф. Іван Самійленко від найближчих друзів Покійного; пл. сен. Іван Костюк від ювілейного комітету і редколеґії для відзначення 100-ліття Академічної Гімназії у Львові та від львівських друзів і приятелів; пл. сен. Роман Загайкевич відчитав зворушливий ескіз. Тризною проводив пл. сен. Роман Рогожа. Від родини усім приявним на похоронах дякував інж. Володимир Баранський. Відспіванням „Вічная пам'ять" та молитвою, що її провів о. И. Кузм'як закінчено тризну, під час якої присутні складали свої жертви на фонд пластових видань та на загально-громадські чи релігійні цілі.

РОНАЛД РІҐЕН — МІЛЬЙОНЕР

Колишній республіканський губернатор Каліфорнії Роналд Ріґен, конкурент президента Джералда Форда на пост президента, поінформував, що його родинне майно виносить 1,455,571 долярів. Ріґен протягом довгого часу відмовлявся оприлюднювати інформації про свій фінансовий стан, але нарешті погодився, коли президент Форд на початку цього місяця повідомив, що його родинне майно виносить 323,489 долярів.

ГОЛОДНИЙ ОБІД В БАЛТІМОРІ

Балтімор, (Н.Н.). — 59-й і 115-й Відділ Союзу Українок Америки і Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України при співпраці молодечих організацій Пласту, СУМА і Студентської Громади, влаштовують символічний „Голодний обід", що відбудеться дня 29-го лютого 1976 р. о год. 4-й по полудні в приміщенні Дому Молоді в Балтімор. В програмі — інформаційні доповіді про стан українських політичних в'язнів і можливості несення їм допомоги. Доповідатимуть ред. Осип Зінкевич і письменниця Оксана Керч. Також мистецькі виступи молоді і жіночий хор ОЖОЧСУ. Чистий дохід призначений на Фонд оборони українських політичних в'язнів.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ПРОФ. ІВАНА КРИНИЦЬКОГО

П'ятдесят років знайомства й повний рік після втрати дають достатню перспективу для об'єктивної оцінки людини, її життя й праці, а газетна оповістка про поминальну відправу в роковини смерти гімназійного професора св. п. Івана Криницького пригадує обов'язок закріпити в пам'яті ширшої громади його ім'я й заслуги.

Проф. Іван Керницький

Покійний Іван Криницький походив зі старої шляхетської родини. Хоча ніколи не вживав гербової назви свого роду, Кораб, вікова культура була до самої смерти вписана на його шляхетнім, мужеським обличчю, що характерніше — виявлялася в його поведінці й усіх вчинках, зокрема у взаєминах із молоддю. Дивна гармонія шляхетности й сили — признак, які так рідко виступають разом, вдаряли при першій зустрічі з Покійним й притягали до нього як дорослих, так молодь. Хоча невисокий ростом, що мало свою вагу в середній школі, він мав таку повагу, як рідко-хто з найбільш строгих учителів, а його авторитет, хоч учив руханки й не давав „двійок", сягав понад цілий учительський склад. Спортові гри не тільки молоді, але й літніх людей створюють такі конфлікти не тільки в школі, але й на олімпійських ігрищах, які тільки великий авторитет може опанувати. Не пригадую за сім років моєї науки в стрийській гімназії ні одного явного, чи скритого протесту проти рішення проф. Криницького. А це на півтисячну громаду гімназистів майже — чудо. Дійсно рідкісною і незабутньою людиною був Покійний.

Іван Криницький народився 18-го вересня 1898 р. в Стинаві, стрийського повіту в домі свого діда по матері, о. Івана Гіліцінського, де провів перших десять років життя й покінчив народну, початкову школу. В його батьків, тобто батька Франца Криницького, лісничого в великому лісовому царстві львівської греко-католицької митрополії з осередком у Підлютому й матері Ольги Гіліцінської, доньки о. Івана, було ще троє дітей, сестра Ольга замужня Кульчицька та брати, лісничий Теодосій і Володимир, інженер в ческім Пільзні. Криницькі походили з Лемківщини. Дідо Покійного батьку був капітаном австрійського війська, а прадід, о. Михайло Криницький, парох Тилича коло Криниці, був автором праці, що вийшла в Відні в половині минулого сторіччя, п. н. „Историческое состояніе намісничества Мушинського" в якій доказував, що лемки з діда-прадіда заселювали Лемківщину.

Гімназійну науку розпочав Покійний у Львові, а закінчив у Стрию. Після однорічної військової школи у Львові, яку покінчив з офіцерським ступенем, студіював на Львівському університеті клясичні мови й фізичне виховання, після чого учителював в Головній гімназії. Всі ці роки у Львові присвячував праці у Соколі-Батьку, в ступені начальника. Був одним з піонерів фізичного виховання в Галичині й брав активну участь у підготові історичного здвигу Соколів на самому передодні Першої світової війни у Львові. Як офіцера австрійської армії проф. Криницького ще на самому початку війни зранено у ногу під Буськом, к. Бродів і він з цілим шпиталем попав у російський полон. З вибухом революції втік з табору й по довшому часі дібрався до Києва, а звідти до дому. З 1922 року перебував у Стрию, як учитель державної гімназії, а водночас і дівочої вчительської семінарії „Рідної Школи". В 1934 р. його перенесено на польські землі до Граєва, звідки повернувся до Стрия в 1939 р., де далі вчив у гімназії. Після заміни окупації російської німецькою, проф. Криницького німці арештували й тільки після наполегливих старань його звільнено з львівської тюрми й він повернувся до стрийської гімназії. Втікаючи від нової большевицької окупації, покійний Професор опинився в Лодзі, а потім вчив на курсах, влаштованих для українських юнаків у Каринтії а згодом у Лінці, які там виконували службу в протилетунській обороні. Після закінчення війни вчив в українській гімназії в Інсбруку, звідки в 1949 р. виміґрував до ЗСА. Вивчивши нову професію кресляра, він працював у Ню Йорку до глибокої старости, на диво знаходячи в ній, як колись у фізкультурі, багато радости й вдоволення. Помер після героїчного майже гриріч-ного змагання з невиліковною й дуже болючою недугою костей, без жалоб і нарікань, 13-го лютого 1975 р. Залишив дружину Стефанію з Яворських та сина Бориса, лікаря — хірурга й внуків, Бориса і Ксеню. Похоронений на українськім цвинтарі в Бавнд Бруці на четвертий день після смерти.

Крім родини супроважали покійного Професора в останню дорогу чимала громада приятелів і знайомих, передусім стриян, і невеличкий гурток його колишніх учнів, стрийських гімназистів. Їх число — знак доби. Трудно повірити, що всупереч законові природи, більша частина з них не пережила свого вчителя. І ще трудніше ствердити, що сталося це в значній мірі тому, що вони мали таких вчителів, як покійний Професор. Адже між його учениками були такі історичні постаті, як Степан Бандера, Лев Ребет, Олекса Гасин, Степан Тимчій, які полягли як вояки й вожді на найбільш жорстоких фронтах боротьби за ідеали, вщеплені своїми вихованками, між якими передовим був Іван Криницький.

Як виховник і керівник фізичного вишколу учнів, до того, як відданий до меж самозапереченя опікун Пласту, проф. Криницький постійно, в школі й поза нею, в щоденнім прорусі й у спортових грах, у рідших, але постійних прогулянках, був їх невідлучним товаришем, виховуючи їх не тільки словом, але й власним прикладом і авторитетом. Не забули вони досі, як директор гімназії поляк Вільк переводив слідство проти Покійного за те, що він не вів своїх лекцій у наказаній польській мові, але українській, і відповідь Професора: „Я учу руханку, не польську мову! Не забули також, що першу прогулянку на стрілецькі могили на Маківці, влаштував стрийський Пласт під проводом власне проф. Криницького й що тоді вперше, після десяти років, ці могилки зрівняні з землею дощами й вітрами та зарослі не лише травою й бурʼяном, але й молодим лісом, упорядковано й наново поставлено на них хрести й прибрано квітами. За це й перенесено його з рідного Стрия, міста де зформувалася перша від шости століт збройна сила західних українців, Українські Січові Стрільці, на чужу пруську границю.

Не самі слова і діла свідчать про заслуги виховника. Вирішним є продукт його труду — його вихованці. Зокрема полягли. Вони ввели зі собою свого вчителя й друга, Івана Криницького, в пантеон безсмертних.

Ярослав Падох

КРАЇНА НАРОДІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

мала, що все це так і відбувається. Тому, втративши довір'я до асиміляції, вони впровадили суворі обмеження еміґрації та встановили інші дискримінаційні заходи проти зростаючих меншинних груп.

Серед цього галасу молодий філософ Горацій Каллен з'ясував свої арґументи проти асиміляції з погляду демократичного світогляду. Каллен твердив, що опір асиміляції є чимось більшим, як лише намагання боронити вузький власний інтерес з боку загроженої групи. Опираючись асиміляції, усі чинники можуть вільно здійснювати свої різнородні потенційні здібності. Кожна американська етнічна група повинна прямувати до того, щоб удосконалювати свою власну окрему спадщину, тому що справжня вартість американської демократії полягає в тому, щоб мати право бути відмінним. Каллен ґадав, що загальне визнання того, що називається „культурним плюралізмом", приверне гармонію, водночас сприяючи різноманітності. Хоч плюралістичні ідеї не звернули на себе уваги в 1915 році, коли їх викладено, проте щораз більше формували наше мислення про етнічні проблеми.

Деякі вимоги прихильників плюралізму поважно підтверджує історія. Американська демократія від початку спочивала на відокремленні й поділі влади. Через систему контролі й рівноваги політичний плюралізм був вбудований у конституцію. Щобільше, американці покликувалися на значну кількість самостійних релігійних об'єднань, як на головну ґарантію релігійної свободи. У висліді американська ідеологія, що є власне підставою національної єдности, робить різновидність леґітимною.

У певному розумінні прихильники культурного плюралізму домагалися щоб традиційне пов'язання свободи з розгалуженою владою виходило поза релігію та політичну систему. Воно мало б стати провідною засадою аменканської культури і суспільства.

Хоч це виглядає парадоксально, але швидкий поступ асиміляції в 1940-их і 1950-их роках довів до того, що плюралізм видається щораз більш побажаним. В міру того, як направлялися найбільші кривди початку XX стол., погоня за достатками захопила людність різного етнічного походження. Чутливіші уми почали затурбовано бачити наслідки асиміляції. Затираючи свої різниці, часом навіть не розрізняючи кольорів, чи не прямували ми у світ сірої одноманітности, в якому кожен знас буде почуватися без сили і без коріння? Кожен дальший крок у напрямі до повнішої інтеґрації збільшував централізовану владу та бюрократичну безособовість. Кожне досягнення на користь асиміляції викликувало нову тугу за поверненням до етнічности.

Асиміляція і плюралізм

На початку ми поставили запит, як далеко мала б іти асиміляція? А тепер питання можна б повернути в протилежну сторону: як поділеними і різними ми можемо бути? На практиці плюралізм виявив різкі властивості, що їх не добачував Каллен у своїй ідеалістичній інтерпретації. Каллен уважав, що можна зберегти культурні різниці без того, щоб продовжувати нерівність. Ми сьогодні знаємо, що етнічні групи виявляють нерівність у своїх культурних ресурсах, а також у суспільному і господарському рівні своїх членів. Підкреслювання їх різниць може закріпити невигоди деяких етнічних груп.

Щобільше, такі етнічні різниці конче викликають конфлікти. Само собою це не завжди погано. Але плюралістичний погляд не пропонує якогось універсального мірила — якоїсь всеохоплюючої концепції добра, що могло б утримувати етнічні розбіжності в толерованих рамках. Демократичне суспільство вимагає спільної культури, яка переходить етнічні ділянки та втішається їх прихильністю.

Дилема, що сьогодні стоїть перед З'єднаними Стейтами Америки у формі протилежних вимог плюралізму й асиміляції, стає гостро болючою. Однаково уважаються необхідними для спільного добра і об'єднане зусилля до інтеґрації, і пошана окремої групової ідентичности. Але як пов'язати їх разом?

Бажання погодити ці дві настанови мусить рахуватися з величезним розчаруванням. Значно затьмарилося в останній декаді давнє довір'я до публічної школи, як ключа до інтеґрації. Так само зникла зв'язана з цим віра в об'єднуючий громадський ідеал, національну ідентичність, що її мали б усі поділяти. Сьогодні більше ніж колинебудь освіта відкриває двері талановитим, позитивно наставленим одиницям з кожної раси. Але вона не усунула великих нерівностей у нашому суспільстві. Так само зменшується ідеалізм, на який американці звичайно здобувалися, коли мали справу з цими нерівностями. Важливим ще незавершеним завданням американської історії є вимога відновити віру в те, що ця країна належить до всіх — і народів, і людей, та з'ясувати засоби, як всі могли б у ній почуватися вдома.

Наукова праця характеризує польсько-американських робітників

Бостон. — Д-р Пол Врубель, антрополог Меррил-Палмер Інституту в Детройті, у неділю, 22-го лютого представив на конференції Американської Асоціяції для поширення науки свою працю під заголовком: „Польсько-американські чоловіки — як робітники, чоловіки та батьки". Д-р Врубель, сам польського походження, протягом півтора року переводив досліди серед однієї польської громади в Детройті і прийшов до висновків, що поляки-робітники працюють тяжко, щоб прожити свої родини, зокрема жертвують всім що можуть, щоб їхні діти могли здобути освіту і перейти до вищої суспільної кляси і дуже розчаровані, коли діти заведуть їх в сподіваннях. Самі батьки почуваються меншевартісними і не вважають, що роблять будь-який вклад в економіку чи життя Америки, а навіть часто не хочуть описувати своєї праці, заявляючи „я тільки працюю у фабриці". Вони не думають, що заслуговують на респект суспільства і тому покладають всі надії на краще майбутнє своїх дітей. Д-р Врубель також переконався, що часами можна відчути, що родичі дуже переживають, коли їхні діти, які перейшли до вищої суспільної кляси, не звертають належної уваги на їхніх батьків. У своїй науковій праці д-р Врубель твердить, що американське суспільство неправильно вважає понижуючою фізичну працю та розділяє людей на кляси згідно з категоріями праці. Такий розподіл і неґативна оцінка фізичної праці відбивається на робітниках, які починають вважати себе меншевартісними.

РОСІЙСЬКИЙ СВЯЩЕНИК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

„за священика більше як декілька років не дадуть". Був випадок нападу на священика вночі, що на слідстві представлено, як напад самого священика на місцевого п'яницю.

Наскільки я можу судити, священик о. Василь Романюк — людина широких культурних заінтересувань. В селі Космач його відвідували приїздні представники української і російської інтеліґенції, зокрема, історик Валентин Мороз. Коли Мороза засудили, о. Василь підписав прохання на його оборону.

На початку 1972 р. о. Василь був заарештований і в липні засудили його за статтею 62 КК УРСР на 2 роки тюрми, 5 років таборів особливо суворого режиму і 3 роки заслання. Дружину священика не допустили на процес. Їй дозволили бути тільки при проголошенні засуду. Копію засуду вона одержала, але якісь знайомі вкрали документ. Як писав о. Василь у зверненні до Патріярха, його признали „особливо небезпечним рецидивістом тому, що реґабілітація першого засудження чомусь не відносилася до другого, внутрішньо-таборового засудж. в 1946 році на нібито антисовєтську аґітацію на основі вимушених свідчень інших ув'язнених.

О. Василь писав Патріярхові, що у всіх трьох процесах його засудили без вини; що він подав уже у різні інстанції 50 років. Він уже відбув 2 роки тюрми і другий рік його держать в таборі особливо суворого режиму станції більше 400 (чотирьох сот скарг, але всі вони залишились без результату.

9 грудня о. Василю сповна шкідливій роботі (шкляний пил, що осідає на легенях). Від серпня цього року він об'явив голодівку, прохаючи знову переглянути його справу і повернути йому відібраний молитовник та дозволити мати Біблію. 4 листопада Прокуратура СССР повідомила дружину, що судове рішення перевірено порядком нагляду і що в'язень приймає харчі. Голодівка тривала біля 3 місяців. Молитовника і Біблію ув'язнений священик не одержав. Його поштова адреса: 431120, ст. Потьма, Мордовской АССР, Сосновка, Учреждение ЖХ — 385/1-6.

Знайомство з сім'єю о. Василя я згадую з почуттям захоплення і глибокого смутку. Його дружина Марія Марківна Антонюк також в ранній молодості відбула 10 років ув'язнення і вийшла заміжза майбутнього священика, коли були на засланні. Вона працює санітаркою в лічниці, одержує 60 рублів на місяць. Син Тарас — 16 років, гарно вихований, вчиться в 10ій клясі.

Адреса сім'ї: 285250, м. Косів Івано-Франківської области, переулок Кобилянської 3. Розміри одежі: дружина ч. 46, ріст 4, взуття ч. 37; син — ч. 46, ріст 6, взуття ч. 42.)

Ось це є свідчення, що я їх одержав про гірку долю священика о. Василя Романюка і його сім'ю. Прошу Вашого дозволу вважати це моє письмо до Вас відкритим.

З великою пошаною
священик
Сергій Желудков
2 грудня 1975 р.

Загальні Збори 71-го Відділу СУА в Джерзі Ситі

Дня 1-го лютого ц. р. відбулись чергові Загальні Збори 71-го Відд. СУА в Джерзі Сити, в Українському Народному Домі в приявності 21 членок та голови Окружної Умрави Марії Томорук.

Збори відкрала молитвою уступаюча голова Євгенія Єнсен, привітала голову Округи і всіх приявних, та подала порядок нарад.

Після прийняття порядку нарад та інших формальностей, вибрано Президію зборів, до якої ввійшли: Марія Томорук, почесна голова, Клявдія Салюк предсідниця зборів, Ірина Качмарська секретарка.

Протокол з попереднього року відчитала Євгенія Єнсен, в якому завважено „забагато меду".

З черги фінансова секретарка-касир Галина Гаврилюк подала звіт каси, перелічивши в деталях де, на що, було гроші приділено, і що в касі сьогодні залишилось 705 дол. 48 цен. опісля присутні вислухали звітів референток про працю — діяльність Відділу в минулому році.

У звітному часі відбулось 6 ширших сходин, які були попереджувані засіданням Управи. Відділ співпрацює з УККА і бере активну участь у всіх громадських акціях.

Відділ відбув Свято Матері, передвеликодній ярмарок, свою вже традиційну Осінню Забаву, і на завершення року жінки „Свято Жінки" — концерт, на якому співала оперова співачка Галина Андреадіс, хор 71-го Відд. СУА, а рецитувала вірш „Женщина" Ольга Шкафаровська.

Пгляду на Рік Жінки всі ширші сходини присвячено важливішим подіям жіночого руху, визначним жінкам героїням і жінкам політв'язням в СССР

У щоденнику „Свобода" був допис про загальні збори і частинну діяльність Від. в журналі „Наше Життя" появились три дописи — діяльність - хроніка Відділу і про загальні збори.

Крім звітів референток Управи, звіт з проробленої праці подала уступаюча голова Є. Єнсен. Зі звітів присутні довідались, що крім імпрез, стверджує, що завдяки жерно на розбудову Музею СУА цеглин на 900 дол. Голова стверджує що завдяки жертвенній праці членів Управи виконано доручення Централі і намічені пляни Відділу.

Більші пожертви складено на запасний фонд „Наше Життя" на прес - фонд „Наше Життя" на прес - фонд „Свободи", вислано вдруге стипендію для учениці середньої школи в Бразилії 150 дол., вислано 13 пакетів з одягом до Бразилії. Прудентополіс, членка Відділу уфундувала одну стипендію 150 дол. на фонд будови нової церкви в Ню Йорку 200 дол., на НТШ 200 дол., закупили сірий камінь на підвалини Музею СУА і багато більше пожертв склав Відділ на харитативно - допомогові цілі, яких перечислити годі.

Після звітів промовляла голова Округи М. Томорук, яка незаслуженно закидала нам замалу участь — заінтересування в праці Округи, закликала бути більш активними удержувати тісніший контакт з Округою для більш продуктивної праці і кращого пізнання себе.

Голова Контрольної комісії Ірина Качмарська подала, що книжки протоколів, касову і прилоги провірено і знайдено все в належному порядку, схвалила діяльність Управи, і поставила внесок на уділення абсолютоії уступаючій Управі, що присутні прийняли одноголосно.

Після уділення абсолюторії на пропозицію голови Номінаційної комісії Ніни Ковбаснюк обрано нову Управу в такому складі: Галина Білик — голова, Дарія Кравченко — містоголова, Стефанія Штомпіль — секретарка, Галина Гаврилюк — фінансовий - касир. Референтки: Ніна Ковбаснюк — культурно - освітньо - імпрезова, Ольга Доманська — організаційна, Клавдія Салюк — пресова, Анна Вішка, Параска Шеремета — суспільної опіки, Христина Кахнич — господарська. Контрольна комісія: Євгенія Єнсен — голова, Ірина Качмарська, Іванна Голинська — члени. Вільні члени: Дарія Яременко, Анна Карий, Марія Мухін, Юлія Демченко, Стефанія Білоус,

Новообрану Управу привітали оплесками і обом головам відспівано многоліттєвіє.

„Новообрана голова Гг Білик подякувала за вибір і довір'я і пригадала, що одна людина чуда не вдіє, але спільними силами можемо мати успіхи, тому вона закликає до активної співпраці. На цьому збори формально закрито.

Збори закінчено гимном СУА. Опісля господарська референтка Христина Кахнич з допомогою інших пань гостили кавою, чаєм, солодким при співі коляд і веселих пісень, бо ніхто не мав охоти розходитись.

Клявдія Т. Салюк

Вшанування пам'яті Олени Лотоцької в 40-ий день її смерти

Заупокійною Службою й панахидою та жалібними сходинами в 40-ий день смерти вшанували Головна й Нюйоркська Окружна Управи СУА світлу пам'ять своє почесної членки-основниці Олени Лотоцької.

Службу Божу й панахиду відправив парох церкви св. Юра в Ню Йорку о. д-р Володимир Гавліч.

Жалібні сходини відбулися о год. 2-ій по полудні в домівці СУА в Ню Йорку при чисельній участи членства й громадянства. Дбайливо складена й на рівні проведена програма сходин відбулася на фоні портрету О. Лотоцької роботи мистця Петра Андрусева, китиці червоних троянд і символічного „дерева життя".

Сходини відкрила і ними проводила голова Окружної Ради Н. И. М. Томоруґ Ради Н. И. М. Томорут. Після вшанування пам'яті Покійної хвил. мовчанки, голова СУА засвітила на „дереві життя" живущим вогнем, що його передала на 17-ій Конвенції СУА членству організації О. Лотоцька 9 свічок, що символізують 9 Округ СУА.

Студентка Українського Музичного Інституту Марта Мачай відіграла на фортепіяні „Баркаролю" М. Лисенка і „Пасторальну прелюдію" В. Барвінського.

Біографічну силюету О. Лотоцької в стислому й чіткому обрисі дала М. Томоруґ.

Культурно-освітня референтка СУА Люба Волинець у своїй доповіді накреслила ролю О. Лотоцької в постанні й організаційному рості СУА, зупиняючися на кількох наймаркантніших починах Покійної, які свідчать про її організаційний хист, громадську виробленість, посвяту й відданість справі та мали далекосягле значення для розвою СУА, давши йому тверді підвалини, змогу перебороти тяжкі моменти й у повній силі відзначити своє 50-ліття та вступити в новий етап свого росту.

Ці почини Покійної, це — заснування СУА, це піонерсько-просвітянська праця серед членства від основи, це скликання першого Українського Жіночого Конгресу в 1932 р. в Ню Йорку, це придбання збірки зразків народного мистецтва, що стала зав'язком музею, це скликання Конгресу Українського Жіноцтва у 1948 р. у Філядельфії, на якому створено СФУЖО, врешті, це її вміння поєднати і спаяти в одну органічну цілість інтереси, тенденції і потреби всіх прошарків українського жіноцтва на терені ЗСА. Доповідачка підкреслила теж заслуги О. Лотоцької в ділянці української жіночої преси, які довели до постання в 1944 р. журналу „Наше Життя", якого редакторкою вона була протягом чотирьох років.

Діяльність О. Лотоцької є промовистим прикладом, як ініціятива, енергія і праця великої одиниці стає власністю цілої організації і всенародним добром.

Монтаж окремих кадрів з життя й діяльности О. Лотоцької, оснований на власних, сповнених тепла й ніжности споминах і на записаному О. Грабовенською на стрічі інтерв'ю з Покійною, пересунула перед присутніми редакторка „Нашого Життя" Уляна Любович.

Її зацікавили передусім особисто - людські придаманності, прикмети й риси характеру О. Лотоцької, її вдача й духовість. Найбільш характеристичною рисою вдачі О. Лотоцької був її дар нав'язувати контакт з людьми, захоплювати їх своїми ідеями, запалювати власним вогнем і ентузіязмом. Люди, що ввійшли в контакті з О. Лотоцькою, зберігаючи до неї респект, не відчували ніякої чужости, чи віддалі. Це почуття близькости відчула й сама доповідачка, коли мала перший раз розмову з О. Лотоцькою на тему „Нашого Життя".

Погода й рівновага духа, оптимізм, почуття гумору й дотепер завждиприсутня природна усмішка на її гарному обличчі, що відбивала погідний стан душі — ось людські риси, що характеризували О. Лотоцьку.

Крім того відзначалася вона людяністю — розуміла людей і вміла їм допомогти не тільки матеріяльно, але й у їхніх психологічних ускладненнях. Людяність казала їй після головування в СУА взяти на себе керування сектором суспільної організації, спровадження й опіку над матерями з дітьми і над потребуючими.

Відзначалася вона рідкісним даром відчувати те, що „на потребу" в даний момент. Ентузіязм і віра в успіх давали О. Лотоцькій змогу успішно завершувати такі сміливі почини, як купівля експонатів народного мистецтва у час депресії без запасів у касі СУА, чи спровадження матерів з дітьми. При тому вона не жаліла труду, часу, жертвуючи навіть родинним і особистим щастям та власними матеріяльними засобами.

Ці людські вальори вдачі О. Лотоцької записали пам'ять про неї не тільки в документарних матеріялах, але й у серцях членства СУА, яке повсякчасно відчуває поміж собою її духову присутність.

У своєму слові голова СУА І. Рожанковська підкреслила невдячність праці визначних громадських діячів. Бо коли мистці своїми творами ставлять собі віковомний пам'ятник, то громадських діячів суспільність швидко забуває, що більше дехто присвою ссобі овочі їх праці. Вартість громадських діячів не зауважується за їхнього життя, громадськість здебільша оцінює їх щойно з перспективи часу. Така доля стає участю зокрема діячів еміґрантського суспільства.

До таких постатей належить О. Лотоцька, яка була свідком, співучасником і співтворцем українського громадського руху, зокрема організованого в лавах СУА жіноцтва. У круговороті громадського життя Лотоцька не мала змоги написати споминів, які стали б дороговказом наступним поколінням. Незалежно від того голова СУА висловила впевненість, що членство організації сплатить борг вдячности своїй основниці, зберігаючи дбайливо і з пієтизмом всі архівні матеріяли і спомини про неї, щоб у душах його і в аналах української еміґрації створити їй тривалий пам'ятник.

Марія Барагура

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 14-го БЕРЕЗНЯ 1976 р.

МОНЕСЕН, Па. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в українській залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Ів. Кудлік, предс., М. Кух, секретар.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд. о год. 2 по пол. в Укр. Дем. Клюбі, вул. Грилінг 2376. Проситься чл. прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — М. Бориськевич, рек. секр.

ЗМІНА АДРЕСИ
ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
P.O. Box 346
JERSEY CITY, N.J. 07303
ДОЛУЧУЮ 25 ЦЕНТІВ — прошу змінити мою адресу.
Моя СТАРА АДРЕСА була
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС)
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище: ....
Адреса ....
Zip Code

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки ---------- $ 3.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) ---------- 5.00

ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛЬТ, без огляду на їх зміст по 5.00 дол. за кожний інч

•

Якщо до оголошення включається знимку — виготовлення кліше з неї коштуватиме додатково

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту ... $ 6.75

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти ... 8.50

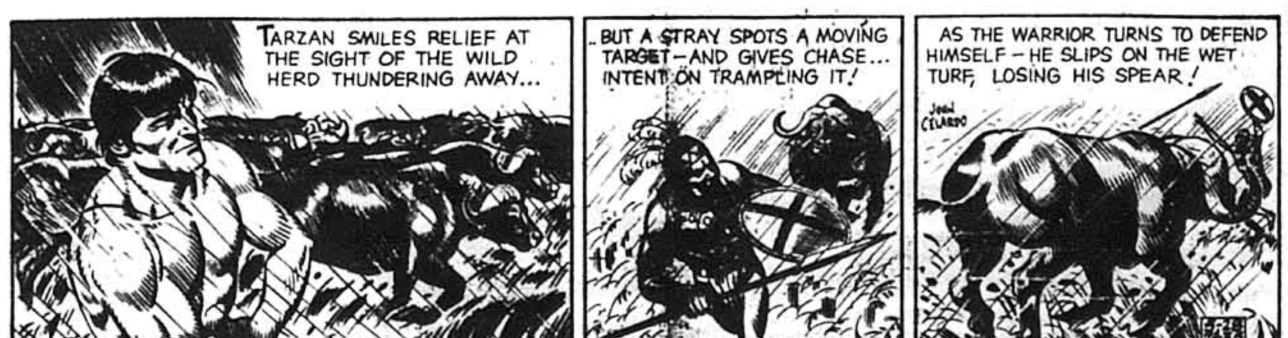
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на три шпальти ... 10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

Рівночасно з оголошенням, проситься надсилати НАЛЕЖНУ СУМУ.

ТАРЗАН, Ч. 7436. Небезпечна ситуація

Тарзан задоволено усміхається, коли бачить, що дике стадо пробігає мимо нього...

Однак, один заблуканий буйвіл завважує рухому ціль і починає гнатися за нею, з метою вбити її!

Коли воїн обертався, щоб боронитися, то посковзнувся на мокрій траві та випустив з рук списа!